

MAGYAR Bányászlap

Hungarian Miners' Journal

THE HUNGARIAN MINERS' JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

VOLUME XXVII. ÉVFOLYAM

DETROIT, MICHIGAN,

1939 MÁRCIUS 2.

NO. 9. SZÁM

UJRA KEZDI A TÁRGYALÁST

A keményszén válságát most Pennsylvania új kormányzója próbálja megoldani

Három éven át próbálkozott ugyan vele, de nem tudott semmi módot találni a keményszén termelés válságának megoldására Pennsylvania állam volt demokrata kormányzója és az ügyet megoldatlannul hagyta hátra utódjára.

A republikánus Arthur H. James kormányzó most ismét tanácskozássra hívta össze Harrisburgba a keményszén bányák tulajdonosait, hogy megbeszélje velük, mit lehetne tenni segítség gyanánt a keményszénért.

Az új kormányzó egyelőre csak a bányatulajdonosokkal akart szóba állani. A bányabárok azonban tapasztaltabak a kormányzónál és figyelmeztették, hogy a keményszén termelésében a bányászok még a tulajdonosoknál is jobban vannak érdekelve és így nélkülük nem lehet megoldási módokat találni.

Egyelőre még nem hívták meg a UMWA embereket a tanácskozássra, de most már kétségtelen, hogy azokon a bányászok is képviselve lesznek és nélkülük semmi határozatot nem fognak kimondani.

A szénérdeklőségeknek alig van reménye arra, hogy ezeknek a tanácskozássoknak bármiféle kézzelfogható eredménye legyen. A korábbi időkben három terv is van ugyan kész, de azoknak annyi a gyengéje, hogy meg se próbálkoztak velük, hanem inkább halogatták a kérdés elintézését.

A keményszén helyzete közben annyira leromlott, hogy most már csak egy józan megoldás van. Csödbe kell engedni az összes keményszén társulatokat, meg kell így szabadulni a nagy adósságoktól és azután újra kell kezdeni az egészet, mintha ezelőtt semmi nem történt volna. De még így is kérdéses, hogy lehet-e majd a jövőben annyi keményszén termelni, hogy az üzem jövedelmező legyen, vagy rá kénysermelnek arra, hogy a bányák felét állandóan zárva tartják? Ez persze igen nagy kára lenne a bányászoknak, akiknek nagy része véglegesen elvesztene minden kereseti lehetőségét.

A közmeggyőződés az, hogy a keményszén válságán csak annak államosítása segítené, ami be is fog következni, mert hiszen azt Pennsylvania államban a törvényhozás már két év óta szükségesnek tartja és ilyen irányban már több javaslat fekszik a törvényhozók előtt.

ELTÖRT A HÁTA

A keményszén vidéken a Continental Colliers egyik tárnájában a lejáráó kő eltörte Michael Ferdock bányász hátgerincét.

BEAVERDALEN MEGSZÜNIK ÖRÖKRE A HÁROM LOGAN Bányának ÜZEME

Hatszáz ember veszíti el a kenyerét véglegesen, hacsak a bányászok elmaradt munkabérét az új bányavállalkozó nem fogja az utolsó centig megfizetni

Ami eleinte átmeneti pénzügyi nehézségnek látszott Beaverdalen, az a Logan Coal Company csődjével keserű válsággá fejlődött, amely hatszáz bányász megélhetését és Beaverdale egész üzleti életének elpusztulását jelenti.

Sok huzavona után a Logan Coal Company beismerte, hogy teljesen fizetéseképtelen, amire elrendelték a vállalat ellen a csődöt és a tömeggondnok az üzemet e társaság keretében végleg beszűntette.

A bányászok, akik hat héten át hiába vártak arra, hogy elmaradt munkabérüket megkapják, nyomban munkanélküli segélyért folyamodtak. Ezt a segélyt meg is kapták azonnal az államtól és egyelőre van mit egyenek, de hogy hatszáz embert és családját meddig bírja így segélyezni az állam, az nagy kérdés, amire nem tudnak határozott feleletet adni.

A végzetes válság hírére jelentkezett Beaverdalen a Johnstown Coal and Coke Co. azzal, hogy a munkások érdekében hajlandó a bányákat átvenni és az üzemet saját szakkállára folytatni.

Erre a hírre a lokál azonnal gyűlésre hívta össze a bányászokat, akik azt mondták ki, hogy addig ezeket a bányákat nem kezdik művelni, amíg az elmaradt munkabérüket az új vállalkozó nekik ki nem fizeti.

A Johnstowni vállalat erre azzal felelt, hogy neki semmi köze nincs a megbukott társulathoz, tehát az elmaradt munkabéreket nem fizeti meg, ellenben biztosítékot tesz le arról, hogy a bányák újra kezdenek művelni.

KÉTSZÁZNÁL TÖBB HALOTT

A keményszén bányászok szokatlanul sok áldozatot követelt a múlt esztendő során. Hivatalos megállapítások szerint kétszáz és négy bányász vesztette el az életét és pedig a legtöbbet a lejáráó olte meg.

A statisztika közvetett és közvetlen sziklaomlásokat állapít meg és a kettőnek együtt véve százötveneg halottja volt, amiből következtetni lehet a sérüléseknek nagy számára, amelyek nem jártak halállal.

Gázrobbanás folytán 23 keményszén bányász vesztette el az életét, míg a dinamit idő előtti robbanása 11 bányászt ölt meg.

A számítások szerint a múlt évben minden 245,000 tonna keményszén kibányászása követelt egy áldozatot a sérüléseken felül. A sérülési adatokat csak jóval később lehet megállapítani.

ra, hogy amit neki dolgoznak a bányászok, azt a legpontosabban fogja mindenkor megfizetni.

Ez a kijelentés nem volt megnyugtató a bányászokra nézve, akik a munka megkezdését megtagadták. Ennek az a veszélye, hogy a három szünetelő bányából állandóan szivattyuzni kell a vizet. Ez a munka most természetesen szünetel és a lehetőség arra mutat, hogy a bányákat a viz annyira el fogja önteni, hogy azt később csak óriási költséggel lehet majd eltávolítani és erre magánember nem vállalkozhatik. Így Beaverdale környékén meg fog szünni a szén bányászat és az egész telep hamarosan tönkre megy.

Az állam részéről csupán a jótékonyági bizottság foglalkozik egyelőre a kérdéssel, de mert hatszáz család jövőjéről van szó, valószínű, hogy hamarosan alaposabban avatkoznak bele a dologba.

A csődtömeggondnok azzal próbálkozik, hogy bérbeadja a bányákat, mert ha eladásra bocsátja azokat akkor az eljárás nagyon hosszadalmas és a bányászok érdeke megköveteli a sürgős segítséget. A legtöbb bányásznak már saját háza van és így azok se mehetnek könnyű szerrel más vidékre, hogy munkát keressenek, mert ez esetben jóformán mindenüket elvesztik.

A lokál jelentést tett a hely-

LEÜLT EK A Bányában

Hatvanegy bányász rendezett Hazeltonban a Volpe bányában ülő sztrájkot

A Wolfe Collieries Co. Hazeltonban adós maradt a munkabérekkel február 20-án, mire 64 bányász leült a bánya mélyében és kijelentette, hogy adig nem jön a napvilágra, a míg az elmaradt fizetést meg nem kapják.

A társulat emberei ezt már meg is ígérték nekik, de akkor a bányászok visszaemlékeztek arra, hogy 1937-ben a Wolfe adósuk maradt 28,000 dollárral és bár akkor a társulat pénzügyi alapjait rendezték, a bányászok a maguk követelését azóta se kapták meg.

A sztrájkoló bányászoknak pokrócokat, élelmiszereket és ivóvizet vittek a bányába, a társulat pedig egy orvosi mentőköcsöt állított a bánya bejáratára elé, hogyha valamelyik bányász a nedves, fülledt tárnában rosszul lenne, azt azonnali segélyben részesíthessék.

A UMWA kerületi elnöke, Hugh V. Brown a sztrájkot jogtalannak mondja, bár a maga részéről semmit se tett, hogy a bányászok elmaradt béreiket megkapják.

zetről a UMWA központba, a mely egyik főemberét küldi ki a helyszínére. Azt remélik, hogy a UMWA összeköttetést talál a Johnstowni bányatársulattal és talál valami megoldást, amely mellett a bányászok nem fogják elveszíteni munkabereiket.

Do they wish the same thing to happen in the coal industry?

Shipping, especially coastwise shipping on the Pacific has all but disappeared, with small profit to the warring longshoremen.

The Oregon timber and lumber industries are ruined

ELPUSZTULT A Bányában

Scrantonban a Diamond Colliery teteje beszakadt és agyonütötte Victor Zukowsky 36 éves bányászt.

NÉGYEN SÉRÜLTEK MEG

A Duryea Anthracite Company Packer bányájában idő előtt robbant fel a dinamit és négy bányász megsérült.

ÖNGYILKOSSÁGOT PRÓBÁLT BUJÁBAN A MEGVÉNÜLT MAGYAR Bányász

A logani szénvidéknek, West Virginiában szomorú szennázója van. Egyik jól ismert öreg magyar bányász, a hatvan éves Pogány Károly belefáradt az étellel való küzdelembe és öngyilkosságot próbált elkövetni.

Pogány, aki nős ember, de gyermekei nincsenek, egyedül maradt lakásán és akkor elővette revolverét, jobb halántékának szegezte és elcsúszott. A golyó áttörté ugyan a koponya csontot, de annak üregében szaladt végig úgy, hogy az agyvelőt nem sértette meg. Pogány megkísérelte azt, hogy a fegyvert megegyezsere elcsússe, de nem volt rá többé elegendő ereje.

HÁBORUSKODÁS FOLYIK A PUHASZÉN TÖRVÉNY HASZNOS VOLTA KÖRÜL

Egyre jobban érezhető, hogy a puhaszén bányatulajdonosok cseppet sincsenek megelégedve a Guffey törvénnyel és annak visszavonását szeretnék kiderőszakolni sulyos támadásaik révén.

A bányák ellenséges álláspontjának legutóbb és leghangosabban J. D. A. Morrow, a Pittsburgh Coal Company elnöke adott kifejezést a napilap utján, az állítván, hogy a törvény nem felel meg a célnak és nemhogy használna, hanem egyenesen árt a széntermelésnek. Morrow egyben azt mondta, hogy az országos

with an unprecedented unemployment in its wake.

The coal industry can not stand similar anarchy.

What with the inroads of oil and water-power, with the more efficient use of soft coal, the whole industry is fighting desperately for its very life, and a labor struggle would be fatal at this time.

Coal operators have accepted collective bargaining in good faith.

But if collective bargaining will lead them to the same fate, Pacific shippers and the Oregon timber industry, if on top of the hydraulic power and the oil, they will have to suffer from jurisdictional strikes and strifes, they may be compelled, by self-protection, to turn against collective bargaining itself.

If ever an industry needed co-operation by all concerned, coal industry is surely in need of same, and miners can not answer the need of time by creating anarchy in the industry.

Do not play with fire, for a devastating fire may destroy the whole industry.

A lövés hallatára szomszédja gyanút fogott, átsietett Pogány házába és ott az öreg bányász testvérét vérző fejjel, a földön fekvé találta. Miközben a vérzés ellátásán fáradozott, segítségért kiabált, mire a többi szomszéd is elősietett és Pogányt egy autón hirtelen elvitték a Logan General Hospitalba. Ott az orvosok vették kezelés alá és állítólag minden remény meg van arra, hogy kigyógyítják.

Pogány nyolc éve van a Chafin-Jones-Heatherman bányaszolgálatában Peach Creek telepen és Logan vidékén egyike a legismertebb magyaroknak.

puhaszén bizottság nem felelt meg a várakozásoknak, nem csinált eddig semmi érdemeset és amit tett, azzal a széniparnak csak ártott.

Ezt a vádat az országos puhaszén bizottság nem hagyhatta szó nélkül és megbízta C. E. Smith bizottsági tagot, aki egyben West Virginia Fairmont városában lapkiadó is, hogy az egész bizottság nevében feleljen a Pittsburgh Coal Company elnökének és pedig a nyilvánosság előtt.

Smith ennek eleget is tett. Nyílt levelet intézett a pittsburghi napi sajtó hasábjain Morrow bányaelnökhöz, a melyben többek között ezeket írja:

— A termelők között mindig volt egy kisebb csoport, a mely alapján ellenzte azt, hogy a széntermelésből zárják ki a tisztességtelen versenyt, amely mellett a multban olyan nagy hasznót tudtak aratni. Ezek már akkor is ellenzték a puhaszén törvényt, amikor annak még csak a gondolata volt meg és bírálgatták és kifogásolták a szén bizottságot az első napon, amint azt ki-nevezték. Ezek csak a lélektan pillanatára vártak, amikor olyan csapásokat mérhetnek a törvényre és a bizottságra, a mely a bányák legnagyobb részétől elveszi azt a védelmet, amit e törvény révén élveznek.

Amig ez a nyelvedkedő vita folyt, helyesebben megindult, mert most már a nyilatkozatok és ellennyilatkozatok tömege jelenik meg a sajtóban, a Guffey törvény ellenesei nagyon komolyan szervezkedtek és egy csoportot szerveztek Chicagóban, amelynek élén John A. Howe, a Truax-Traer Coal Company elnöke, a Pittsburgh Coal Company részéről Morrow elnök és 33 nagy bányavállalat főemberei állanak. Ez a csoport a Guffey törvény

A Bányászság NEM SZÁMIT

Sokat zsufoltak össze egy helyre, azért halt meg közülük olyan sok

A pottsvillei bányarobbanásnak több mint husz bányász esett áldozatul és hónapok óta folyik a vizsgálat, hogy volt-e képpen miként történhetett az, hogy egy aránylag kis helyen egyszerre annyi bányász pusztult el.

Apránként kiderül, hogy a nagy balesetnek igazi oka a régi felfogás volt, amely szerint a bányászság nem számít. Bányászt mindig lehet találni és így nem kell törődni vele, ha néha el is pusztulnak.

A Gilberton Colliery szerencsétlenségének igazi okaira most jön rá apránként a hivatalos vizsgálat. Azért apránként, mert a tisztviselők és foreman-ok nagyon nehezen szólnak meg, nem akarják elismerni azt, hogy bűnös könnyelműséggel sértették meg a bánya törvényeket és szabályrendeleteket és ez volt az oka annak, hogy olyan sok bányász halt meg.

A vizsgáló biztosok elé, akiknek jelentése a szövetségi bíróság elé fog menni, csak most állították oda Strange bányamezőnököt, aki maga is Pottsvilleben lakik és aki a keresztkérdések sulya alatt megdöbbenő dolgokat mondott.

Strange beismerés szerint azon a ponton, ahol a szerencsétlenség történt, sokkal több bányász volt összezúfolva, mint amennyit a pennsylvaniai bányatörvény megenged. A törvény ugyanis kimondja, hogy a szellőztető készülék szolgáltatásához kell mérni azt, hogy mennyi bányászt dolgoztatnak egy ponton, de erre a Gilberton tárnában nem fordítottak figyelmet.

Ez volt az oka annak, hogy mikor a bányalég felrobbant, sokkal több ember volt a végzetes helyen, mint amennyi a törvény szerint lehetett volna. Ha a törvényt betartják, akkor sokkal kevesebb emberélet pusztult volna el és a szerencsétlenség nem lett volna olyan nagyarányú.

Rámutatott Strange azonban arra is, hogy a bányában sok puhaszén bányász dolgozott, akiknek nem volt meg a kellő gyakorlatjuk. A puhaszén termelés gyenge volta miatt a bányászok a keményszén bányákban kerestek munkát és bár ez el van tiltva, a bányák nem sokat törődnek vele. Ezek a gyakorlatlan emberek nem tudják a veszélyt kellően felismerni és ez vezet azután olyan balesetekre, a melyeknek sok az áldozata.

azonnali módosítását követeli. A csoport szerint:

— A szenüzlet mai kétségbeesett helyzete egyenesen a Guffey széntörvénynek és az országos szénbizottság bizonytalan intézkedéseinek eredménye. Ez vezetett oda, hogy ma kisebb a széntermelés.

A VILÁG-HÉT STRÓFÁBAN

Irja: Szegedy László

HETI ROVÁS: BÉKE, BÉKE!

Mussolini, Hitler, Stalin esküdöznek:
hogy a világbéke fölött ők öröknek . . .
S békére esküszik: U. S., Páris, London:
Mért osztozkodjunk hát a háborus gondon?
Mért fujnánk tovább is Jerikó bus kurtjét?
s miért szidalmaznánk a háborus csúrhét?
Hiszen minden nagyság a békéről papol
s szinte égig ér már a szent békeakol!
. . . Hol van itten veszély? Hol a véres boru?
Gyermek-képzelet csak a világháboru . . .
Fölöttünk ragyog a béke szivárványa
s fölötté — egy sötét angyal véres szárnya . . .

VASARNAP: 8 HADI PLANE LEZUHANT

Mióta Ikarus megpróbált repülni:
ez a nagy szenvedély nem tudott elülni.
Ikarus lezuhant . . . s a tengerbe veszett;
s a jüta megtörtént száz hasonló eset.
De bár napról-napra küzdünk száz halállal:
az ember merészen az ég felé szárnyal!
. . . Pensacola mellett, sűrű sötét ködbe:
nyolcan lezuhantak a tengerbőlbe.
Hadiplánok voltak . . . néhány el is veszett;
ujra több lett eggyel az Ikarus eset.
Bármennyit haladunk, bármily "dicsők" vagyunk:
a magasból azért gyakran lezuhanunk!

HÉTFO: FORRADALOM SZIRIÁBAN

Szíria nem éppen az utolsó falat:
csak hogy döngetik már a szerek a falat . . .
Olasz biztatásra megunták az "igát";
s lázongva kiáltják: "önálló Szíriát!"
Az olaszok vigan dörszöl: k a kezük
s éjjel-nappal együtt kiáltoznak velük:
"Önálló Szíriát! az ő szír nemzetnek . . ."
frank lobogó alatt rabok nem lehetnek . . ."
Persze: más az olasz . . . ő a szír "védője",
hogy végül a felét lecsipje belőle . . .
. . . Hogyha el nem oltják gyorsan ezt a lángot:
messzebbre is könnyen átsapnak a lángok!

KEDD: MEGJÖTT A NAGY CSEH AMERIKÁBA

Chicagóban van már a nagy cseh mindenek;
mondjam-e a nevét? Eduárd von Benes . . .
Eljött vele mindjárt egész pereputya:
s cseppet sem aggódik, hogy majd miből "futja?"
Összpolitizált százmillió dollárt:
Otthagytott hát vigan: hazát, népet, oltárt . . .
Uglátszik, hogy jöttét itt észre sem vették
s talán huszan voltak, akik körülvették.
. . . Mikor mi egy magyar kurátort fogadunk:
Isten ugye! tizszer-huszsor többen vagyunk!
. . . Ő volt Európában a nagy cseh "utazó":
levitézett nagyság — vigé — hazudozó . . .

SZERDA: SPORTREPÜLŐN VILÁGUTRA

Régi dalból új dal: magyar dicsőségről:
magyar hőstett ragyogása villámterhes égből . . .
. . . Két magyar tanuló bátor magyar szívvél,
világutra indul sportrepülőgéppel!
Pestről elindulnak . . . Afrikába szállnak
s folytatják az utjuk Délamerikának.
Délamerikából keleti irányba
s leszállnak egyenes New York városába!
S ami ezt valóban hőstetté fokozza:
jó huszezer mértföld utjuknak a hossza!
. . . Van még magyar virtus; van még magyar érték:
ragyog még felettünk új Nap, új dicsőség!

CSÜTÖRTÖK: KI LESZ AZ ÚJ PÁPA?

Együtt a Conclave; kész a szavazásra:
készülnek immár a pápaválasztásra.
És mire e sorok ki lesznek nyomtatva:
az új pápa talán meg lesz már választva.
De a neve ma még titkos, mint a végzet,
amely titokban már mindent rég elvégzett . . .
De ha üt az óra: fellebben a fátyol
s felragyog az új név: közel s messze távol!
Ha a választáson ott lesz Pius lelke:
méltó utódot kap Isten földi telke.
Mélto lesz az Urnak földi helytartója
s újra ragyogni fog Szent Péter szent trónja!

PÉNTEK: VÖRÖS TURISTÁK: VÖRÖS KÉMEK

Öröl, egyre öröl a nagy Vörös Malom.
Mi a Szovjet álma? Világforradalom!
Sztalin véres keze már idáig ér el
s Amerika ellen sok-sok kémet bérel . . .
New York City után most Los Angelesben
folyik a tárgyalás a szovjet-kémperben.
"Intourist Iroda" volt a központ neve,
mely szovjetkémekkel volt mindennap tele.
A turisták egyrészt szovjetkémek voltak
s ily címen ha kellett: ki-kilopakodtak . . .
Titkokat lopkodtak, titkokat csempészték:
most egy féltucatot végre tetten érték!

SZOMBAT:

Fehér hótakaró; tarka tavaszalom:
s véres gondfelhő ül az egész világon.
Mert mire kinyílnak a tarka virágok:
talán lángra lobban az alvó zsarátnok?
Éjjel-nappal fegyver gyártanak a gyárak
s a tavaszra várók háborura várnak.
A havasi gyopár már nyílik a sziklán
s eldőlhet a sorsunk egy véletlen szikrán . . .
Talán mégse . . . mégse . . . reménykedünk, várunk:
s közben dinamitos aknán jár a lábunk . . .
. . . Fehér hótakaró . . . fehér világalom:
véres gondfelhő ül az egész világon!

Minek a rendkívüli kongresszus?

A MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG ELÉGEDETLEN TAGJAI MAJUSRA RENDKIVÜLI KONGRESSZUST AKARNAK. -- NEM HISSZUK, HOGY EGY ILYEN KONVENCIÓ HASZNÁLNA AZ EGYLETNEK VAGY A TAGSÁGNAK

A Munkás Betegsegélyző Szövetség portáján felvert vihar nem akar elülni. Az elégedetlen tagok és osztályok körlevelekkel, alkalmi ujságokkal bombázzák a tagságot és rendkívüli kongresszust akarnak összehozni májusra. Mielőtt magát az ötletet tárgyalnánk, meg kell állapítanunk, hogy a testületnél hibák a vezetés részéről is történtek.

E sorok írója nem tartózkodott az Egyesült Államokban, mikor az Egyesületből néhány tagot kizártak, de akár-milyen körülményei voltak a kizárásnak, azt felesleges és elkerülhető lépésnek kell tartanunk.

A Fraternál Egyleteknél bizonyos hozzájárulási jogai vannak a tagságnak, és ha ezek a hozzájárulások nem is helyesek, ha talá nem is jóhiszeműek — amire névze ítéletet nem mondunk, — kizárásra akkor sem szabadna gondolni.

Mindez azonban nem jelenti azt, hogy egy rendkívüli kongresszus használna az egyletnek.

Az elégedetlenkedő tagok csupán arról beszélnek, hogy egy konvenció bele kerül három-négyezer dollárba, s ezt az árat nem sokalják azért, hogy a "békét helyre állítsák".

Ez az összeg tényleg nem olyan, amit az egylet meg nem bír.

De nem bírni el könnyen azt a megrázkódtatást, azt az uszítást, izgatást, korteskedést amely ilyen konvenciót megelőzne, (valószínűleg mindkét oldalról) és ez az áldozat, amit nem érdemes meghozni.

Ha egész őszintén akarunk beszélni, egy rendkívüli kongresszus "békét" csak abban

az esetben hozhatna, ha a tavalyi kongresszuson kisebbségben maradt frakció rá tudná a saját akaratát kényszeríteni a mult évben megnyilvánult többségre.

Irhatnak és beszélhetnek akármit, "deep down" nagyon jól tudja mindenki, hogy ha a tavalyi kongresszus megszavazta volna a "Bérmunkás" részére a további támogatást, akkor semmi zavar nem lenne.

S ha egy rendkívüli konvenció újra a kisebbség ellen dönt, a rakoncátlanokdás nem szűnik meg akkor sem.

A szervezet titkárát közelebről igazán nincs szerencsénk ismerni. De látnunk kell, hogy a mostani kavarodásba olyan adag SZEMÉLYES BOSSZU és GYÜLÖLET van vegyítve, ami nem az elé-

gedetlen tagok jóhiszeműségét mutatja.

Ugy látszik, hogy akik a titkár első ízben a hivatalukba ültették, nemcsak becsületes hivatal-vezetést, hanem bizonyos elvhűséget és hálát is vártak tőle, ami egyéni ügy, s amit az egyletnél viselt tiszt-sége nem kényszeríthet rá a titkár.

Minden esetre üdvös lenne, ha mód kínálkozna a kizárt tagok visszahelyezésére, ami bizony sok jóhiszemű és a szóban forgó árnyalattól távol álló tagnak nem tetszik, ezt azonban éppen úgy el lehet talán konvenció nélkül, mint konvencióval intézni.

Az is üdvös lenne, ha a testület vezetősége nem törődne a támadásokkal; s ha nem adhat helyet az "Összetartás"-ban az ellenzékbe csoportosult tagságnak, arra sem használná fel az ujságot, hogy ezt a csoportot támadja.

Éppen olyan üdvös lenne, ha az "ellenzék" komolyabb fegyvereket használna. Alkalmi lapjukban úgy közlik a New York állami Insurance Department levelét, mint ha legalább is a központi titkár miatt tiltanak be abban az ál-lamban a tagszerzést.

A new yorki helyzettel az ellenzék csoport éppen olyan tisztában volt egy éve, mint jelenleg s akkor nem tartották szükségesnek, hogy "véres kardot" csináljanak belőle.

Az elmérgesedett helyzetre a vezetőségnek meg kell találni az orvoslást.

De semmi nem éri meg egy rendkívüli konvencióval járó megrázkódtatás válságát, s azt ajánljuk a tagságnak, hogy ilyesmire ne is gondoljon.

WATCH YOUR THROAT after sudden exposures gargle Listerine

Sudden temperature changes, like drafts, wet feet . . . and fatigue, may lower body resistance. Germs in the mouth get the upper hand and colds or sore throat often develop. Frequently the prompt use of Listerine Antiseptic will head off the cold or irritated throat because it kills the germs associated with them.

Lambert Pharmacal Co., St. Louis, Mo.

Kills germs in throat

Ha azt akarja hogy — NYOMTATVÁNYAI

a legizlésebb formában, a legjutányosabb áron, a megállapított időre, az előirt módon készüljenek és legyenek szállítva az ország bármely részébe,

LAPUNK NYOMDÁJA

a legnagyobb készséggel áll rendelkezésére

- LEVÉLPAPIROK
- BELÉPTI JEGYEK
- BORITÉKOK
- RÖPCÉDULÁK
- PLAKÁTOK
- SZÁMLÁK
- NÉVJEGYEK
- ALAPSZABÁLYOK
- MEGHÍVÓK
- ÉRTESÍTŐK
- KÖRLEVELEK
- RÖPIRATOK
- KÖNYVEK
- CIMKÉK

és minden nyomdai szakba vágó diszes vagy egyszerű munkák

Kérjen árajánlatot minden nyomtatványára

A TANÁR UR INDITVÁNYA

Dr. J. J. Spengler, a Duke egyetem gazdasági tanára előadást tartott a Genetic Society előtt a napokban és nem követelt kevesebbet, minthogy a lakosság nagyobb részét fosszák meg a — nemzés jogától.

A tudós tanár ur kimutatta, hogy az átlagos értelmiség csökken az országban, leginkább azért, mert a különösen intelligens emberek kevesebb utódot hagynak maguk után, mint akik tompább agyvelővel vannak megáldva. Méréseket is eszközöltek ilyen irányban és kisütötték, hogy a száz percenteren is felül okos, tehát a 120 percentes okosságú egyének osztálya egy-egy nemzedék életén át tíz százalékkal lecsökkent.

Ezzel szemben azoknak a csoportja, akik nem ütik meg a Spengler professzor mértékét csak 85 százalékból, gyarapodott és minden nemzedék életében hat százalékkal növekszik az osztályuk.

Szerinte tehát kevésbé okosak, hogy úgy mondjuk butábbak az emberek, mint ez előtt harminc évvel voltak, (stupid) és ez ellen csinálni kell valamit a nemzetnek.

A tanár ur azt ajánlja, hogy akik az okosság és intelligencia 85 százalékanál magasabbra nem érnek, azoktól vegyék el a nemzés jogát, hogy ne szaporodják a fajtuk.

Nemcsak azért ajánlja ezt a barátunk, mert a nemzet okosságát félti, hanem tekintettel van azokra — természetesen — akik adót fizetnek.

Kiszámítja, hogy gyengébb felfogású gyermekek tanítása költségesebb, ez tehát emeli az adókat.

Meg aztán megállapítja azt is, hogy a tömegtermelés mai korszakában nincs is szükség annyi "közönséges munkásra", akikről gondoskodni kell a társadalomnak és akik elégedetlenek is, mert nem eleget keresnek.

Szerencsére a népek nagy versenyében ezzel a butaságra való hajlamossággal a professzor szerint nem vagyunk magunkban.

Angliában állítólag a 120 százalékos intelligenciájú emberek nem tíz, hanem pont tizenhét százalékkal fogynak egy nemzedék életén, ott tehát gyorsabban butulnak.

Nem magyarázta meg Mr. Spengler, hogy miképpen mérte a jelen polgárság értelmiségét és még kevésbé azt, hogy miképpen mérte meg azokat, akik egy-két-három-négy nemzedék életével ezelőtt meghaltak.

Mert ha olyan pontos százalékokban ki tudják mutatni hogy mennyit csökkent az értelmiség egy emberöltőn át, akkor bizonyosan több emberöltőn mérlegre tettek benünket és az értelmiséget alaposan megmérték.

Ha nem lenne annyi lelketlenség és annyi szemtelenség ebben az ötletben, és ha azt nem egy jónevű egyetem tudós tanára adta volna elő, akkor a dolgot szóra sem méltatnánk.

Valami általános nyugtalan-ság vonul át a világon huszonöt év óta, és megszoktuk, hogy sok örült sok örültségét feltalál, mert vannak, akik azokat hallgatják.

Itt azonban komoly szakemberek propagandájával állunk szemben, és a védekezésre kell gondolnunk.

Fel kell világosítani a tanár urat és azokat, akik az ilyen buta ötleteket hallgatják, hogy elsősorban ezek az urak nem biztosak a dolgukban.

Nem biztosak abban, hogy az élő emberek értelmiségét meg tudják mérni és még kevésbé abban, hogy akik régen meghaltak, azokat meg-mérnék.

Nem biztosak abban, hogy kevésbé értelmes embereknek milyen értelmes gyermekei fognak születni. Ezer esetet látunk, ahol ugyanazon szülők gyermekei közül az egyik buta, a másik lángész.

Akik a társadalom hullámzásait figyelik, azok tudják, hogy az "értelmiségi" osztály gyermekei első vagy másodiznál lecsussznak és "alulról" kerülnek fel emberek a helyükbe.

De ha ez nem így lenne, ha Spengler professzor urnak igaza lenne mindenben, akkor is pimaszság lenne azt indítványozni, hogy az alacsonyabb értelmiséggel bíró embereket a nemzés jogától megfosztjuk.

Feltehető, hogy az ember életcélja nem az, hogy az értelmiséget fejlessze. Nem az, hogy a művelődést fokozza. Nem az, hogy a művészetet emelje.

Nem az, hogy találmányokat találmányokra halmozzon. Az élet látható és mindenki által megérthető célja az, hogy az ember az életet az elérhető legnagyobb boldogságban töltsse el, és ennek semmi köze nincs a percenterbe mért értelmiséghez.

Azt mondhatnánk, hogy százalékból több az elégedett, tehát aránylagosan boldog ember a százhusz százalékosnál alacsonyabb értelmiségi osztályban, mert azt a nagyra-törés beteges ambíciói nem bántják.

Azok nem gondolnak önzésükben arra, hogy az adóterheket a más nemzési jussának az elkobozásával csökkentse, hanem mint békés, dolgozó, nagyobbára tisztességes polgárok, hátgerincei minden társadalomnak.

Az az érdekes, hogy a tudományába bele vakult tanár ur azért is szükségesnek tartaná az emberek nagy részének a sterilizálását (magtalanítását) hogy a "demokráciát megtartsuk", mert szerinte azt csak értelmes lakosság fogja megtenni.

Mi lenne vajjon, ha a nagy többségben lévő 85 százalékosok ennek a demokráciának a nevében megfordítanák a professzor Spengler felfogását és azt mondanák, hogy a többség jogán a tulságos értelmes embereket fogjuk a nemzési jogaitól megfosztani? Végre a demokráciában a többség dönt.

Bizonyára szerencsétlenség lenne, hiszen rendezett társadalomban a nagyészű egyénekre szükség van, s a természetből adott és minden-kivel vele születő jogát a többségnek sincs joga senkitől elvenni.

De minden esetre jobban megértenénk, ha a "buták osztálya" (Spengler tanár a 85 percentesekről mint "butákról" emlékszik meg) ki-vánna előállni ilyen ötlettel, minthogy okos professzorok mernek ilyen fantazmagóriákra gondolni.

Nem csoda, ha a közoktatás egyre nagyobb terheket rak a nemzetre, ha ilyen tudományokra is ráérnek az egyetemi tanárok, akik közül minden tíz-tizenegy diákra esik egy ebben az országban, és akiknek a nagy része az idejét ilyen tudományoknak képes szentelni.

Berlinben betiltották a komikus színészek szereplését. Ebben a bus világban pedig nagy szükség lenne egy kis nevetésre.

Ameriában nagyon sok olyan ember van, aki nem él a szavazati jogával. A diktátorok keze alatt lenne a helyük, mert hiszen ott ugye volna szavazati joguk.

EGY ÖREG EMBER NAPLÓJÁBÓL

Másolta: GONDOS SANDOR

Nincs abban semmi szégyen, ha az ember megöregszik. Csak éppen nagyon kellemetlen állapot. Elkezdnek az ember fogai lógni, ami önmagában nem volna baj, de a következménye annál rosszabb. A fogak lógásának az a következménye, hogy szívfiást kap az ember tőlük

Bemegy ugyanis az ember Nagy Károly jórávaló debreceni hentesmester üzletébe és miután ott Kelemen János daytoni lopszerkesztő megbízásából vásárol tiz font jól abált és kelően füstölt paprikás szalonát, megakad a szeme egy veder frissen készült tepertőn és abból már a saját gyönyörűségére vásárol vagy két fontot. Mert hiszen van-e nagyobb gyönyörűség a jól pirított, husos tepertőnél?

Viszi azt az öreg ember haza szivbeli gyönyörűséggel, leül vele az asztal mellé, nagy szellet kenyeret kanyarít melléje a rozsból süttből, némi só, meg színes paprikát hint késhegyéről a legnagyobb tepertőre és akkor bekapja az izes falatot, de... bocsnát, a durva szóért... ki is kópi a következő pillanatban, mert hogy azoknak a lógos fogaknak nem való már a ropogós tepertő, hanem inkább a tejben rizskása, hogy sülyedt volna el aki feltalálta.

Hát ez az egyik baja az embernek, ha megöregszik. Van még mellé egyéb is. Holmi közsvényes fájdalomak, amik ha egyhelyben maradnának, akkor mégcsak megszokná az ember, de a kutyaháziak vándorolnak a karokból a lábakra és vissza, mindig valami új helyre, ahol meglepetésszerűleg jönnek, az ember védekezni se tud.

Azt még meg lehet szokni, hogy otthon a gyümölcsöt ebéd után szolgálják fel, míg Amerikában ebéd előtt, de előtte vagy utána divathoz szokott embernek nehezen megy a gyomrába, ha töltött káposzta és sült malac között sárga dinnyét raknak elébe. Már pedig a vándorló csusz állandóan ilyen meglepetésekkel szolgál, nem tūri, hogy az öreg ember hozzá szokja.

Az is velejár az öregséggel, hogy fiatalabb pajtásai elkezdik becézgetni.

— Te, öreg, ne taposd a nagy gazt. Állj meg a dombteteten, majd mi ketten Mikki urral, elédbe hajtjuk a nyulakat.

Szépen hangzik ez nagyon, kedves is, de olyan hatása van, mintha azt mondanák: — Mi a csodának jössz te ki, öreg? Miért nem maradsz inkább az ágyban?

És még mindez hagyján! A legrosszabbja akkor jön, amikor fiatalok mulatságára vetődik az ember és gyönyörködni kezdene a sok szépséges liliomszámban, bár a kinyitott rózsák és bazsalimok láttára is mintha dobogna valami a bordái között. Már-már elfeledné, hogy szeme ugyan van még, amivel a szépet meglássa, de foga már nincs, amivel az édes mogyorócskákat felropogtassa, amikor egyszer csak odalebben elébe egy két harmatos, üde kíváncsóság, (leány vagy asszony, egy kutya az, csak fiatal legyen), és kedvesen kéri:

— Kedves Sándor bácsi, vigyázzon addig az erszényemre, meg a legyezőmre, amíg ezt a táncot eljáromm.

Olyan ez a beszéd, hogy kést dőf az öreg ember szívébe. Nagyon keserves az, mikor az ember már csak ilyesmire jó. Érzzi, befelé sirva érzi, hogy bizony kár megöregedni.

Ma azonban jó napom volt. Összebeszéltek a fiatal leányok hogy végre egyszer a maguk

körében mulatnak majd, nadrágot nem engednek közükbe se, kirugnak a hámfából a maguk módja szerint, de hogy mégis legyen valaki, aki baj esetén helyt álljon, éppen engem kértek meg arra, hogy legyek minden erények csőze és minden veszedelmek elhárítója.

Nem szívesen vállalkoztam a feladatra, mert hiszen micsoda ember fiának esnék jól, ho odaig öregszik, hogy szépséges fiatal leányok jóvoltát rája lehet bízni. Ebek harmincadjára való az a kecske, akit a káposztafejek őrzőjének tesznek.

De mert — úgy mondták — az anyák is, hogy tisztességről van szó a meghívásban, elfogadtam. Kirándultam a fiatal leányokkal a nagy tó legelhetőbb partjára, ahol igazán magunk lehetünk, mert vad madaron, bokorban lappangó nyulacsákokon, meg némienemű szunyogon kívül egyéb se volt ott.

Hát azzal kezdtek a lányok, akik voltak vagy huszan is, egyik szebb, mint a másik, hogy kibontottak egy üveget és apró poharakból ittak belőle. Ettől azonban nem kell megijedni, mert adtak nekem is belőle. Nem mondom, volt benne szesz is, de nekem egy akóra való is kevés lett volna, hogy felfedezzem benne. Aztán ugráltak, táncoltak, énekeltek, nevetgéltek és mivel-hogy igen forrón süttött a nap, megállapodtak benne, hogy először fürdünk és csak aztán eszünk.

És ezzel már neki is kezdtek annak, hogy a fürdőzéshez átöltözzenek. Nem éppen előttem, hanem a bokrok mögött, ellenben abból se lett volna baj ha az öltözködést előttem végzik, mert hogy hát ezek az ujjajta fürdőruhák olyanok, hogy azok nélkül se láthat többet az ember. Biztattak engem is, hogy vegyem fel a fürdőruhám, de nem tettem két okból. Először, mert nem volt fürdőruhám, másodszor meg nem akartam elvenni az étvágyukat.

De elég ebből annyi, hogy volt ott látnivaló két magamkoru embernek is. Néztam is egy darabig a formás alakokat úgy, hogy kidüldelt a szemem, amíg egyszer arra ébredtem, hogy nincs nekem nagyobb melegem annál, mint amit a naptól kapok, az pedig éppen csak hogy elég volt öreg csontjainknak.

Nem panaszkodtam volna akkor sem, ha valamivel forróbbak a sugarak, csak éppen még jobban odafordítottam volna a fájós lapockámat a nap irányába.

És ekkor következett el az, amiről nem is álmodtam volna. Előbb az egyik, majd a másik virágszál telepedett le mellém a forró homokra, végül már ott hemzsegett körülöttem valamennyi és úgy hizelegtek, hogy udvarolgattak nekem, mintha én lennék a híres belvederei Apolló, akinél szebb férfit nem faragott márványba szobrászművész vésője.

De hát — sajna, mi tagadás benne, — miattam hasztalan legyeskedtek, hasztalan kedveskedtek, mert egy tekintetben én is olyan voltam, mint a belvederei Apollo szobra. Márvány maradtam. Hideg és érzéketlen. Még rájuk is szóltam:

— Hagyjatok nekem békét! Olyanok vagytok ti, nőtények mint az egykori angol király, aki mikor nem talált jobb menekülési eszközt a veszített csatáiról, megállapította, hogy ha nincs ló, jó a számár is.

Ami pedig mindebben a legbánsóbb, a sok nyujts ki marokod, szakítsd le szépség hem-

VISSZAUTASÍTOTT SZERELEM

Néha bizonyos államok kormányai barátkozni, sőt szeretkezni akarnak egymással, de a nemzetek torkán nem képesek a szerelmet lenyomni.

Mikor például az első olasz propaganda csoport megjelent Belgrádban, a szerb fiatalaságot lovas rendőröknek kellett távol tartani a főbb utcáktól, mert nem voltak hajlandók az olasz küldöttségnek vallani szerelmét.

Mikor Mussolini csemétéje az Egyesült Államokba jött, hogy "tanulmányozza" a filmipart és Olaszországnak barátokat szerezzen, este menekült el Hollywoodból, ahol a moziművészek barátságátalan újsághirdetésekkal fogadták. (Ez a fiatal ur irta t. i. a könyvében, hogy "kitűnő sport volt repülőgépről az abyssiniai falvak lakosságát géppuskákkal gyilkolni.")

Hasonló sors érte Hitlernek a barátját a mult hetekben, aki hasonló Zalán futásban menekült Los Angelesből és ebből az országból.

Most egy sokkal súlyosabb szerelmi ajánlatot utasítottak vissza a Közép és Dél-amerikai országok, amit pedig hivatalosan és a világ nagy nyilvánossága előtt ajánlottak fel nekik.

Két olasz hadihajót küldött az olasz diktátor, hogy látogassa végig Közép és Dél-Amerika összes kikötőit, a "Duce" barátsága jeléül s meg voltak róla győződve, hogy a déli latin szomszédok cigányzenével és virágokkal fogják az olasz vendégeket fogadni.

Hiszen ugy a németek, mint az olaszok évek óta tartó propagandát fejtenek ki minden latin amerikai államban, hogy a tropikus termékeket és piacokat meghódítsák maguknak.

A latin államok kormányai bizonyára el is követték mindent, hogy a hivatalos látogatás és a hivatalos fogadtatás méltóan szívek legyenek és a követek, meg a külügyminiszeriumok bizonyára előre elkészültek a sok ünnepi beszédre.

Csak hogy a latin szomszédok másként határoztak és nem törődtek vele, hogy miféle programban állapodott meg a kormányuk, ők spontán egészen más ünnepi programot csináltak maguknak.

Panamában például váratlanul virágok helyett a vendégeket — záptojásokkal fogadták és a látogatás a kitűzött négy nap helyett nem tartott tovább egy napnál.

Costa Rica kormánya már nem is merte a "barátságos" látogatást vállalni és ott az

zsege között se jutott eszembe, hogy felsőhajtsak:

— Be kár megöregedni.

Istók ugyse, eszembe se jutott és ebből látom most, hogy csakugyan megöregedtem.

nem tartott tovább két óránál, de a legénység a partot ez alatt az idő alatt nem érinthette; csak három tiszt kereste fel a köztársaság képviselőjét, aki hivatalosan "sajnálkozott" afelett, hogy ilyen rövid ideig maradnak a magas vendégek.

Caracasban, Venezuelában némi változás esett úgy a hivatalos, mint a nem-hivatalos programban.

A hivatalos program annyiban változott meg, hogy a nép nagy tömege a vendégeket a kikötőnél fogadta, a nem-hivatalos program annyiban változott, hogy ott a partra érkező olaszokat nem romlott tojásokkal, hanem — rohadt gyümölcsökkel fogadták.

"Il Duce" erre úgy határozott, hogy a "barátkozás" Olaszország és a latin amerikai államok közt már eléggé "elmélyült" s a hajóit hirtelen haza rendelte, bár még hátra volt az utiprogram nagy része.

Nem tudni, hogy mit gondol a hajókon levő legénység, mikor látták, hogy mennyire szeretik őket a rokon-latinok s nem tudni, hogy Mussolininek mennyire tetszik az a szerep, amit most játszik a világban.

Mikor Hitler legutóbbi nagy beszédét tartotta, Goebbels meg jegyezte az ünnepi alkalommal, hogy "ha a német nemzet nem is respektálják, de legalább rettegnek tőle az egész világon." És ez látszólag egészen kielégíti azokat, akik ma a németek sorsát intézik.

Ugy látszik, hogy Mussolininek is meg kell elégedni majd valami ilyen féle szereppel, legfeljebb talán tőle kevésbé rettegnek, mint Hitleről.

Akik azonban ilyen szerepben örömet tudnak találni, azoknak jó lenne néha arra gondolni, hogy például az ázsiai kolerától is rettegnek, ahogy rettegnek a józan népek minden ragályos betegségtől, de ebben kevés örömet tudnak a betegségek bacillusai találni.

Mert ahogy rettegnek tőlük, úgy irtják őket, amíg a veszedelem el nincs irtva.

Ha Goebbelsnek igaza van, ha a németektől rettegnek és ha Mussolinét utálják, akkor ez nem jelent jót annak a két nemzetnek. Mert akkor a küzdelmet az emberiség fel fogja venni ellenük, ahogy annak idején a kolera ellen felvette és nem lesz nyugalom, amíg a náciizmus és fascizmus bacillusait kontroll alá nem veszik.

Mert az emberek nem óhajtlák az életüket rettegésben tölteni és előbb-utóbb mindent elpusztítanak, amitől kénytelenek rettegni.

Talán még egy pár ilyen "baráti" látogatás némi józanságra bírja a két diktátort.

—o:—

Senkise születik rosszkedvű embernek. Az élet teszi azzá.

JÓKEDV KELL A MUNKÁHOZ

Talán két hete lehet, hogy egy amerikai benszültt uriember ebédre hívott a város egyik legfényesebb szállodájába és miután megettük az előjáró ételeket, majd a pecsenyét, vendéglátóm almás tészta, jómagam pedig fagyaltot rendeltem.

Hozta a pincér mindkettőt, de mikor elének tette a tányérokat, az almás tészta olyan izletesen pislogott felém, a fagyalt pedig vendéglátómra, hogy visszahívtuk a pincért és arra kértük, hogy még egy almás tészta és még egy fagyaltot hozzon nekünk.

Végignézték a pincér rajtuk merev arccal, hideg szemekkel, olyan magatartással, mintha csak arcunkba akarta volna vágni a gondolatot:

— Még választani se tudnak? Akkor miért rendelnek?

Nem szólt ugyan egy szót sem, elhozta másodszor is, amit kértünk, de nekünk akkor már elment az étvágyunk és azzal az érzéssel távoztunk a szálloda étterméből, hogy oda se tesszük be az életben a lábunkat.

Nagyon kicsi dolog ez, de nagy jelentősége van akkor, amikor meggondoljuk, hogy a hatalmas szállodát és annak éttermét azzal a gondolattal építették és vezetik, hogy benne a vevők jól érezzék magukat. Megkapják azt, amit keresnek — a kényelmet és a megelégedettség érzését. Mert ezen mulik a haszon. Azon a tételen, hogy a vevők, a vendégek ne egyszer jöjjenek, hanem nagyon sokszor. Hogy visszajöjjenek. Visszavágyakozzanak.

És az érezhető rosszkedv, amivel bennünket kezel a pincér, a vállalkozás üzletének ártott. Azt láttuk belőle, hogy ez az ember nem végzi munkáját jó kedvvel és ebből levontuk a következtetést, hogy munkástársainak ártott vele.

Mert például a szakács meg tett mindent, hogy kedvünkre legyen. Szív kell ahhoz, hogy valaki jó almás tészta vagy bármilyen egyéb készítsen. És a mi almás tésztaunkba a szakács beletette a szívét, de mi haszná? Tönkretette azt tulajdon munkástársra, aki savanyuan, keserűen, izléstelenül szolgálta fel.

Mi, — sajnos, — nem tettünk panaszt a felszolgálat rossz és sértő volta miatt. Pedig ez lett volna a kötelességünk a szálloda többi munkásával szemben. Réá kellett volna mutatnunk, hogy ez az ember árt az üzletnek és a többi munkástárs keresetének.

Bennünk azonban ott él a hazug álszemérem, hogy mi

A BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG
(Amerikai Betegségügyi és Élettisztosító Szövetség)

a második és harmadik nemzedékből amerikai magyar ifjúság bevonásával

NAGY TÁRSASUTAZÁST RENDEZ

MAGYARORSZÁGBA

Indulás New Yorkból a North German Lloyd

BREMEN JULIUS 25

7 NAP ALATT AZ ÓHAZÁBA ÉRÜNK

A bramerhaveni kikötőből külön gyorsvonat indul Budapestre, ahol ünnepélyes fogadtatás várja az utasokat.

Rendszeres heti hajójáratok Brémába és Hamburgba. Ha előbb vagy később akar utazni, kérje menetrendünket. Szakszerű felvilágosítás bevándorlási és látogatási vizumok dolgában.

Minden magyar részt vehet a kirándulásban. Lépjen érintkezésbe a helyi hajóügynökséggel.

HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD

SOKAT SIRNAK

Öreg amerikasok vagyunk, sok változást láttunk ebben az országban, de olyan sirást, mint manapság még soha. Voltak máskor is olyan idők, hogy panaszkodtak az emberek, de azt, hogy esztendőkönn keresztül mindig csak elsavanyodott arcokat lássunk magunk körül, eddig nem tapasztaltuk.

Most pedig már beleununk a nagy, az állandó, az elfogyini

nem vagyunk besugók, nem vagyunk vádaskodók, már pedig ezzel segítettünk ugyan egy emberen, a rosszan, akit ki kellett volna dobálni nyomban, ellenben ártottunk a többinek, a jóknak, a derék embereknek, akikkel megvoltunk elégedve.

Magyarán szólva gyávák voltunk és nem mertük az üzletvezetőnek megmondani az igazat. Ellenben továbbmentünk és mikor már alkalommal felmerül a kérdés, hogy hová menjünk ebédelni, hevesen fogjuk kiabálni:

— Csak ennek a szállodának az éttermébe nem, mert ott rossz a kiszolgálás.

Mássalval általánosítani fogunk egy rosszkedvű ember hibája nyomán és kárt okozunk ezzel másoknak, akik azt igazán nem érdemlik meg.

Akarmilyen jelentéktelen ez az eset látszólag, mégis van jelentősége. Meg lehet belőle tudni azt, hogy vagy végezzük a reánk bízott munkát jó kedvvel vagy pedig hagyjuk azt ott magunktól és keresünk olyat, amihez jobb kedvünk van.

Jó csak az lehet, amit szeretettel csinálunk. Erre Henry Ford körülbelül tizenöt éve ébredt rá. Munkásai undorodtak attól, hogy olyan szigorú kémszolgálat alatt állanak, hogy olyan sok szabály írja elő, mit csináljanak a pénzüikkel, hogy költsék, menyit takarítsanak meg belőle, hol vegyenek telket, hol vegyenek ruhát, stb.

És mivel az agyonzaklatott és szociális vezetőktől elkeserített életük miatt nem szerették munkájukat, a Ford koscsik egyre rosszabbak lettek. De megjavultak nyomban, amint Ford szakított rossz tanácsadóival és felhagyott azzal, hogy munkásainak magánéletébe is beavatkozzék.

Kényszeríteni nem lehet senkit arra, hogy kedvelje a munkát, amit rá bízunk, de aki haladni akar az életben, az meg fog próbálni mindent, hogy megsejtesse feladatát és jó kedvvel végezze azt.

soha nem akoró sirásba. Azt kell tapasztalunk, hogy ez a nemzet önmagát sajnálja, akárcsak a gyerek, aki játék közben megvágta az ujját. Nem fáj ugyan tulságosan, de sir, mert önmagát, saját vérének hullását sajnálja.

A gyermek azonban egy-két tőre megvigasztalódik és továbbjátsszik. Ellenben a felnőtté váló amerikai nemzet még mindig afelett siránkozik, amit tiz év előtt vesztett és nem tudta bántatni feledni.

Elhiszük-e csakugyan azt, hogy a mi munkanélküli embereink soha többé nem juthatnak munkához ebben az országban? Nagyon átlátszó mese ez. Mindenki tudja, hogy lesznek még idők, amikor kevés lesz újra a dolgozó kéz ebben az országban és akkor nyomban elfeledjük, hogy valaha fejfájást okozott nekünk a nagy munkanélküliség.

Csak egy példára hivatkozunk. Tizenkét év előtt még hangosan panaszkodtunk hogy ennek az országnak nincsenek erdei többé, kifogyunk a fából és ezen többé nem tudunk segíteni.

Közben elmúlt egy tucat esztendő és most már egyetlen szót se hallunk afelől, hogy ne lenne elég fa, amiből papírost, ezt vagy amaszt gyárt-hatnánk.

Most azt jajgatják, hogy a kormány elszedett minden pénzt a maga céljaira, és így az iparnak nem jut, hogy vállalkozhassék.

Ebből a meséből se igaz egyetlen szó sem. A bankok kezén csak tizenöt, legfeljebb tizenhét ezer millió dollár szövetségi kötvény van, ellenben készpénzállományuk, ami tétlenül hever, huszonegyezer millió dollár.

Pénz tehát van, csak rá kell kényszeríteni arról, hogy rejtékből előbujjék és akkor megindul újra a forgalom.

A régi időkben az amerikai szellem csak egy jelszót ismert:

— Rajta! Rajta! A nagy siránkozás közben erről a jelszóról feledkeznek meg az emberek. Arról, hogy nem sirni kell, hanem neki kell fektüdni a munkának és pedig nem alulról felfelé, hanem felülről lefelé. A tőkének kell megmozdulnia, mert az alatta levő rétegekben meg van a hajlandóság arra, hogy nyomban munkához lássanak, bármiféle munkához, válogatás nélküli munkához, amint erre a munkára a tőke hajlandó munkabérek utalványozni.

— VANNAK DOLGOK, AMIKET —
szívesen mulasztunk el még ugys, ha évente ötvenkét-szer van alkalom reá, hogy megtegyük azt.
Előfizetőink évente ötvenkét-szer nézhetik meg, hogy mikor jár vagy járt le az ujságjuk és aki hátralékos, láthatja, hogy itt az ideje a fizetésnek
— NÉZZE MEG A CIMSZALLAGJÁT —

MAGYAR BANYÁSZLAP

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Associated Hungarian Weeklies of America
8502 WEST JEFFERSON AVE DETROIT, MICHIGAN
Telephone: VINEWOOD 1-8222Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United StatesSubscription Rates: In the United States \$3.00 — In Europe \$4.00
Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$3.00 — Európában \$4.00
Egyes szám ára 6c Single Copy 6c

Megjelenik Minden Csütörtökön Published Every Thursday

MARTIN HIMLER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is Written for Miners of Miners
by MinersEntered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Mich.
Under the Act of March 3, 1879.

A NEMZETI ADÓSSÁG KÉRDÉSE

A szövetségi költségvetés kérdésével kapcsolatosan Roosevelt elnök megállapította azt, hogy a nemzet mostani adóssága harminckilencezer millió dollár és valószínűnek jelezte azt, hogy 1939 december 31-ik napjára ez az adósság negyvenezer millió dollárra fog emelkedni.

Másfél esztendő előtt a szövetségi pénzügyminiszter, Mr. Morgenthau a költségvetési vita kapcsán azt a kijelentést tette, hogy nézete szerint negyvenezer millió dollár az az összeg, ameddig a nemzeti adósság fokozható anélkül, hogy az ország pénzügyi egyensúlya ingebillene. Ez a negyvenezer milliós adóssági határvonal azóta azzal ment át a köztudatba, hogy eddig a pontig mehetünk el és senki nem tiltakozott hangosan ellene, hogy eddig a pontig tényleg el is menjünk.

Annyira beidegződött ez a nézet a közfelfogásba, hogy most bombaszerű meglepetéssel hatott az, mikor az elnök tudomásunkra adta, hogy a határvonalat még ez évben túl fogjuk lépni egyezer millió dollárral, amiből érezhető, hogy a jövő évben még ennél is több nemzeti adósságot fogunk csinálni.

Még erősebben aláátamasztotta ezt a szövetségi pénzügyminiszternek, Morgenthau-nak az a legújabb kijelentése, hogy a nemzet bátran csinálhat ötvenezer millió dollár adósságot is, mert reánk nézve az se veszélyes.

Az, hogy tízezer millió dollárt ilyen könnyedén akar a szövetségi pénzügyminiszter a nemzet vállaira rakni adósság gyanánt, országos megdöbbentést keltett és most már szélénben és hosszabban vizsgálgatták, hogy voltaképpen mennyi is az, amit a nemzet, amely ez esetben a jövő nemzedékét jelent, elvár viselni.

A pénzügyminiszter beszéde során arra utalt, hogy az adósság nagysága a nemzet kereső képességétől függ éppen úgy, mint a magánvilágban. A magánvilág az úgynevezett "equity" alapján él, ami körülbelül a következőket jelenti:

Ha a General Motors Corporation alapítókeje egy ezer millió dollár, de gyárai évente kétszáz millió dollárt jövedelmeznek, akkor ez a nagy vállalat bátran csinálhat három-ezer millió dollár kötvény adósságot, mert annak öt százalékos kamatait könnyen fizetheti meg.

Ugyanezt teheti a nemzet is, ha szövetségi állampénztárának jövedelmei olyanok, hogy negyvenezer millió dollár helyett ötvenezer millió dollár után tud évi kamatokat fizetni.

Mi, akik a nemzeti adósságokkal szemben hajlandók vagyunk az Adams Smith elmélet alapján állani és azt vallani, hogy az a legboldogabb nemzet, amelynek nincsenek állam-adósságai, nem tudjuk megtenni azt, hogy higgadt nyugalommal fogadjuk el a szövetségi pénzügyminiszter állításait, még akkor sem, amikor azokat Roosevelt elnök is magáévá tette.

Ákármilyen nagy mértékben helyeseltük a New Deal kormányzatnak a szociális reformok terén tett intézkedéseit, ez még nem jelenti azt, hogy az állami pénzügyek kérdésében is vakon követünk a New Deal útjait és ne lenne meg a magunk külön véleménye.

A mi nézetünk az, hogy az államháztartás nem hasonlítható össze semmiféle magánvállalattal. A kettő között óriási a különbség. Mikor egy olyan vállalat, mint a General Motors Corporation kötvények útján való kölcsönt vesz fel, akkor azt azért teszi, hogy újabb jövedelmező befektetéseket eszközöljön. Új gyárakat építsen, amelyeknek jövedelme nemcsak a kölcsön kamatait, hanem annak tőkéit is törleszse.

Az állampénztár kölcsöneinél ez az eset nem áll fent. Az állampénztár nem azért vesz kölcsön pénzeket, hogy azokat jövedelmező befektesse, hiszen ezt az alkalmat egyenesen tiltja, hanem azért, hogy részben kiadásait fedezze, részben pedig azért, hogy olyan közmunkákat végezzen, amelyek nem lévén jövedelmezők, a magánvállalkozásra nézve nem vonzóak.

A gyakorlat azt mutatja, hogy a szövetségi kormányzat ákármilyen hasznos munkát is végez bizonyos közmunkák teljesítése körül, nem csinál hasznosabb befektetéseket, hanem csak arra törekszik, hogy normális állapotokat teremtsen. Munkát adjon azoknak, akik ma nyomorognak vagy mint a Tennessee Valley villamos üzemek esetében, megmentse a nemzetet vagy annak bizonyos részét a magánvállalkozás uzsorájától, tulpapasaitól.

Ilyen esetekben indokoltnak és jogosnak kell tartanunk a New Deal eddigi intézkedéseit, mert hiszen azok éppen úgy a közjót szolgálták, mint azt akarják most szolgálni azok a milliók, amelyeket az elnök a nemzeti védelemre kért.

Valami módon azonban meg kell állapítani pontosan azt, hogy az újabb adósságok körül mi az a határvonal, ameddig elmehetünk. Meg kell ezt állapítani, mert a nemzet nem nyugodhatik meg szó nélkül abban, hogy ma negyvenezer, holnap pedig ötvenezer millió dollár az a határvonal, ameddig nemzeti adósságainkat fokozhatjuk. Ezt az adósságot nem fogja a szövetségi befektetések nyereség hozama fedezni, hanem a nép zsebe adók formájában. És mivel a nép zsebe fogja fizetni, meg kell állapítani azt, hogy mennyit bír el a nép zsebe.

Ez a megállapítás nem nyugodhatik meg az elnök által oly könnyen odavetett mondatban, hogy ha a nemzet évi jövedelme nyolcvanezer millió dollárra fog emelkedni, akkor játszva bírjuk fizetni az államadósságok terheit. Mielőtt

MAGYARORSZÁGBÓL
MINDIG

Lesújtóbb hírek érkeznek és a mult heti események az ott-honi állapotok ijesztő sivárságát teljes meztelenségében mutatták be a világnak.

A magyar kormány kénytelen volt a legerősebb náci pártot feloszlatni, annak vezéreit lefogni, mert kiderült, hogy a hatalmat erőszakos uton akarták magukhoz ragadni.

S nehogy Magyar Amerika félre érte ezt a félelmetes mozgalmat, a Hungaristák puccskísérletét nem lehetett volna MAGYAR forradalomnak könyvelni, mert azt a pártot két évnél hosszabb idő óta a német birodalomból pénzelték. Ez esetben tehát egy idegen hatalom érdekében és szolgálataiban akarta egy kalandor tábor magához ragadni a hatalmat.

A nyilasok legnagyobb csoportjának a feloszlatása azonban valószínűleg nem vet véget a hasonló kísérleteknek, részben mert titokban — német pénzen — a Hungaristákat újra fogják szervezni, részben mert rajtuk kívül is van két nyilas csoport az országban.

AZ ÚJ
MINISZTERELNÖK

természetesen kénytelen ma azokat a belföldi "reformokat", amelyeket az évek óta tartó izgatások életre hoztak, tovább folytatni és a képviselőház — jobb meggyőződése ellenére — meg fogja a zsidótörvényeket szavazni.

Egy millió ember társadalmi és gazdasági kivettségével azonban Magyarország nem fog nyugalmat találni, mert a külföldről becsémpészett és elvetett métey tovább terjed és ma már a keresztény magyarok egyes csoportjai is farkaszemet néznek egymással.

Mióta a "vérűség", "félvérűség" és "negyedvérűség" náci fajelméletét rászábadították az országra, azóta a svábok csoportja külön kiváltságot követel — és kap — magának, ma-holnap a szlávok hasonló elkülönítési politikát folytatnak s ez végül a magyar származású magyarokat is kihozta a sodrúkból. És egyre erősebben követelik, hogy akik a zsidóságot fajelmélet alapján közösjük ki az életből, azok ismerjék el, hogy végre hát mégis a "magyar faj" legyen az ur az országban és a zsidóktól elvett lehetőségeket ne csak a svábok és németek habzsolják fel maguknak. — Emlékeznünk kell rá, hogy Árpáddal csak negyvenezer magyar jött az országba, hogy Szent István koránál alatt különböző nemzetiségi csoportok lettek tagjai a nemzetnek és akkor elképzelhetjük, hogy most a származások családfáját mennyire kutatják.

Ahelyett, hogy EGYSEGES nemzet próbálna az idők viharával birkózni, a szerencsétlen magyar népet a fajelmélet tébolyában izekre szaggatják. Mert így könnyebb lesz Hitlernek az útja Keletre.

WASHINGTONBAN
BIZTATÓ

józanág kerekedett felül a mult héten. A kongresszus a feltűnési viselkedésben szereplő és elnökjelöltségre aspiráló honatyaik felelőtlen larmáját meguntta és a külügyekkel handabandázó szenátorokra és kongresszmanekre ráült.

Az elnök hadügyi javaslatait majdnem egyhangulag szavazta meg az alsóház s kétségtelen, hogy ugyanazt fogja tenni a szenátus. Ugyancsak jóvá hagyta a kongresszus minden felelős bizottsága és tagja az elnöknek azt az intézkedését, amely repülőgépek gyárainkat készpénzvásárlásra megnyitotta a franciák és az angolok számára.

Az elnök költségvetésének egyetlen tételét, Guam megerősítését emelte ki a kongresszus, mintegy arra utasítván a kormányt, hogy Japánnal józan megegyezést keressen. Ezenben nagy összegeket szavaztak meg Puerto Rico megerősítésére, ami az európai diktátorok Dél Amerika felé tervezett útját némiképpen elállja.

Méltányolni kell a republikánus ellenzék részéről, hogy ők is a hadügyi költségvetés mellett szavaztak.

Az elnöknek azt a kijelentését, hogy újabb adóemelések és súlyosabb reform törvények nem lesznek, nyomon követte a pénzügyminiszter nyilatkozata, hogy az üzleti fejlődést akadályozó adókat esetleg módosíthatja a kongresszus.

S végül nagyon megnyugtató az üzletvilágot az új kereskedelmi miniszter beszéde, akiknek a kinevezésétől jóformán a hideg rázta a nagytöket.

Hopkins nemcsak azt erősítette meg, amit a pénzügyminiszter elmondott, hanem egyenes ígéretet tett, hogy a kormány keresni fogja a co-operációt az üzlettel, hogy a reformtörvények után most a gazdasági helyzet javítása a kizárólagos programja a kormánynak s hogy most a munkásság co-operációját is kikéri.

A KORMÁNY
DEMOKRATA

pártban is véget ért a fejtelenség és az anarchia és teljes pártfegyelem mellett szavazták meg mindazokat a kivételes felhatalmazásokat, amelyeket a rendkívüli idők juttattak az elnök kezébe, de amelyek lejártak.

Számoltak azzal a ténnyel, hogy a folytonos európai válságok egyszer esetleg tényleg lángba robbantják a világot s akkor kivételes intézkedésekre szükség lesz.

A talában az a kivánság alakult ki nemcsak Washingtonban, hanem az egész országban, hogy a saját belügyeinkkel a kongresszus minél előbb végezzen, a világeseményekkel és eshetőségeivel pedig számoljon.

Ezt vette figyelembe a szenátus katonai bizottsága, amely elrendelte, hogy a kormány halmozzon fel száz millió dollár, olyan nyeresérményt, amelyre háború esetén nagy mennyiségben szükség van s amelynek nagy részét külföldről kell behoznunk.

A KÖLTSÉGVETÉSI VITA

szórást sem tartották képviselőik titokban, hogy ez a nemzet a legnagyobb határozzottsággal az úgynevezett "demokrata blokk" mellett áll, különösen azért, mert a diktátorok fenyegetik állandóan háborúval a világot.

És ha a Gallup szavazások nem is mutatnák, akkor is tudná mindenki, hogy az ország polgárságának a véleménye teljesen megegyezik a kongresszusban elhangzott és elég kemény szavakkal.

Ez nem jelenti esetleg azt, hogy háború esetén ez a nemzet a háborúban részt venne, de ipari erőforrásai kétségteletlenül rendelkezésükre állna azoknak a nemzeteknek, amelyek a diktatúrák ellen harcolnának.

S meg kell állapítanunk, hogy ezt különösen a hagyományosan tügetlen, tapintatlan német kül- és belpolitikának kell köszönni, amely nem elégedett meg azzal, hogy a földfutók százazreit löki a világba, hanem átnyult az amerikai kontinensre is, durva és mohó kezekkel. A kongresszus bizottságai előtt olyan információkat hoztak, hogy

előbb meg kell tudnunk, hogy van-e lehetőségünk a nemzeti jövedelemnek évi nyolcvanezer millió dollárra való fokozására és ha van, mikor állhat be ez az öröndetes állapot?

A nemzet készséggel tenne ma is eleget annak, hogy a New Deal további munkájára megadja a szükséges anyagiakat, de előbb látni akarja a számokat, amelyekre a feltevések vannak alapítva.

mációk feküdtek Délamerika elleni tervekről, amelyekre minden ellenzéki hang elnémult.

A KORMÁNY RÉSZÉRŐL

szintén számolnak azzal, hogy rendkívüli eseményeket várhatunk vagy azonnal, vagy a nem-távoli jövőben s hogy a nemzet teljes egységére szükség van.

Nemcsak arra igyekeznek tehát, hogy a gazdasági helyzetet javítsák, hanem arra is, hogy teljes megbékülés és harmónia legyen az egész országban.

Az elnöknek azt a kijelentését, hogy újabb adóemelések és súlyosabb reform törvények nem lesznek, nyomon követte a pénzügyminiszter nyilatkozata, hogy az üzleti fejlődést akadályozó adókat esetleg módosíthatja a kongresszus.

S végül nagyon megnyugtató az üzletvilágot az új kereskedelmi miniszter beszéde, akiknek a kinevezésétől jóformán a hideg rázta a nagytöket.

Hopkins nemcsak azt erősítette meg, amit a pénzügyminiszter elmondott, hanem egyenes ígéretet tett, hogy a kormány keresni fogja a co-operációt az üzlettel, hogy a reformtörvények után most a gazdasági helyzet javítása a kizárólagos programja a kormánynak s hogy most a munkásság co-operációját is kikéri.

BIZTOSRA VEHETJÜK,

hogy a Wagner törvény bizonyos módosítására törekvések történnek és ha a ketté szakadt munkásság vezetői nem vakok és nem gonosztevők, akkor ezek az igyekezetek a munkásokat ismét egy táborban, de legalább egymás mellett találják.

Ma talán senkinek nem szándéka a munkásságtól a szerződés jogát még egyszer elvenni, de igenis minden józan ember meg akarja annak a további lehetőségét gátolni, hogy ketté szakadt munkás csoportok EGYMÁS ELLENI sztrájkjai miatt mindenki szenvedjen.

Hopkins meg is mondta nyíltan és őszintén, hogy az egész nemzet megoldatlan problémái közé tartozik a munkások közötti testvérharc és nagyon szomorú lenne, ha a munkásvezérek önzése továbbra is útját állná egy békének.

Béke a gazdasági és politikai háttérrel helyreáll s ha azt a munkások közt is a kibékülés fogja követni, akkor a társadalmi téren uszító demagógok lármája magától elnémul, mert nem akad majd, aki őket hallgatja.

A GAZDASÁGI HELYZET

nem javult, de nem is lett rosszabb a mult héten és jogos az az általános hit, hogy a viszonyok március második felében és különösen áprilisban erősen javulnak.

Ha a közszolgálati vállalatok végre a befektetéseiket megkezdik s ha a kongresszus a vasutak problémáját megoldja — ami határozott programjában van a kormánynak, — akkor a fellendülés útjában álló gátak legnagyobbika leomlik s minden vonalon nagymértű fellendülés következik utána.

Az építő ipar nem is fellendül, hanem boomot vár áprilisa s a városok az építési engedélyek példátlan sorozatát kezdik kiadni, pedig a szezon csak április derekán kezdődik.

A nehéz ipar, amely újév után hagyományosan leáll, változatlan ütemet tartott idáig és azt hiszik, hogy csökkenés nem is lesz a tavasz végéig, amikor aztán az igazi fellendülés kezdődik.

Hasonló reményekkel élnek az autópárbán, amely a jelenlegi mértékben el van látva öt-hat hétre munkával.

A KÖNNYŰ IPARBAN

tudják, hogy a kereskedők kis raktárral dolgoznak s hogy nemcsak a jelenlegi üzemet fogják tartani a közeli hetekben, hanem egyes iparágakban, például a cipő és butoriparban példátlan termelést lehet remélni.

A department üzletek és kis kereskedők forgalma nem változott az utolsó két hétben, bár a téli szezon véget ért, a tavaszi szezon nincs még itt.

Néhány hétig nyomasztóan hatott az üzleti életben, hogy újév körül hirtelen és indokolatlan eréllyel kezdték a hitelek megvonni, a helyzet azonban enyhült már s ha egy európai háború nem szakad a világra, a javulást semmi meg nem állítja.

Az üzletvilágban csak attól tartanak kissé, hogy ha a WPA munkáról sok embert kapcsolnak le a tavasz végével, azt természetesen a forgalom megérzi. A jelenlegi washingtoni hangulat azonban jogot ad arra a reményre, hogy szükség esetén a kongresszus további összegeket a segélymunkák céljaira meg fog szavazni.

CSAK A FÖLDMŰVESEK

sorsa jelenleg a probléma. A farmerek a szakadásig meg vannak rakva búzával, a kormány és a farmerek ugyancsak szakadásig vannak megrakva gyapottal és kétségtelen, hogy a farmer kérdés a kongresszusnak újra kemény munkát ad.

Dacára ennek a jelenlegi nehézhelyzetnek, Amerika farmerjei nem lelkesedtek valami túlságosan az iránt, a német ajánlat iránt, amely nagymennyiségű zsir és esetleg hus vásárlást helyezett kilátásba, ha azokról nem készpénzzel, hanem áruval s ez esetben farmfelszereléssel lehetett volna fizetni.

Amerika farmerjei teljesen tisztában vannak vele, hogy mitsem érnének a német piacra, ha a gazdasági gépek gyáraiból az amerikai munkást kiölnék s inkább úgy tekintették ezt az ajánlatot, mint ami a farmert itt a kormány ellen szeretné hangolni.

Készpénzért éppen olyan szívesen adnának el zsirt Hitlernek, mint repülőgépet Párisnak, de Amerika farmerjei saját maguk akarják eldönteni, hogy hol és milyen traktort vagy ekért vásároljanak.

BÁR KÉTSÉGTelen,

hogy a farmer-probléma évekig velünk lesz s hogy a buza és gyapot termelés korlátozásra szorulnak, nem megoldhatatlan az amerikai farm-probléma.

Ha egyszer az ipari termelés teljes erővel megindul, ha itt minden épkezláb ember alkalmazható az utolsó két hétben, bár a téli szezon véget ért, a tavaszi szezon nincs még itt.

Néhány hétig nyomasztóan hatott az üzleti életben, hogy újév körül hirtelen és indokolatlan eréllyel kezdték a hitelek megvonni, a helyzet azonban enyhült már s ha egy európai háború nem szakad a világra, a javulást semmi meg nem állítja.

Az üzletvilágban csak attól tartanak kissé, hogy ha a WPA munkáról sok embert kapcsolnak le a tavasz végével, azt természetesen a forgalom megérzi. A jelenlegi washingtoni hangulat azonban jogot ad arra a reményre, hogy szükség esetén a kongresszus további összegeket a segélymunkák céljaira meg fog szavazni.

A MUNKA FRONTJÁNAK

örvendetes szenzációját Roosevelt elnök okozta, aki a hét végén hosszú és azonnal nyilvánosságra hozott levélben arra kérte a ketté szakadt munkások táborok vezéreit, hogy azonnal tegyenek meg minden kísérletet az egységre.

Ilyen kért a Fehér Ház részéről természetesen parancsnak veszi mindenki ebben a hazában s Green az American Labor Federation részéről szinte percek alatt megnevezte a bizottság tagjait, akik megbízásból az egyesülés lehetőségein fognak tárgyalni. Lewis nem tehet egyebet, mint hogy a példát azonnal követi, mert ha szembe szállna a közhangulattal, az elnöki kéréssel, pályafutása napok alatt be lenne fejezve.

Feltehetjük, hogy az elnök a munkásvezéreket a szándékáról előre tudatta s ez esetben a békének komoly akadályai nem (Folytatása az 5-ik oldalon)

1939 NYARÁN
JÖJJÖN VELÜNK
MAGYARORSZÁGBA
A MAGYAR BANYÁSZLAP
ismét a North German Lloyd
EUROPA
névű gyorshajóján rendezel
Nemzeti Zarándoklatát
Indulás New Yorkból
JULIUS HÓ 8-ÁN

A bremerhaventi kikötőből, közvetlen a hajó mellől induló gyorsvonat szállítja majd az amerikai magyarság követelt Budapestre, ahol ünnepélyes fogadtatásban részesülnek

VEGYE MEG JEGYÉT HAJÓJEGYÜGYNÖKÉNÉL

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

HETI SZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról)

lesznek. Ha azonban a kongresszussal szemben követett szokásos taktikájához hiven meglepetés volt a levél a két vezérnek, akkor mindkettőt arra a bizonyos "spot"-ra tette, amit mélysegesen és régen megérdemelték, különösen azzal a mondatával, hogy "a szervezetek tagsága a békét kívánja."

ETTŐL ELTEKINTVE

ismét csak szomorú eseményeket regisztrálhatunk a múlt hétről.

Az autómunkások szervezeteiben a szakadás teljesen elmergesedett s nemcsak verekedésekre, hanem hatalmas sztrájkra is adott alkalmat a múlt héten.

A Chrysler Corporation Plymouth telepén és az azzal kapcsolatos alkatrész gyárakban a testvérharc közel harmincezer embert lökött ki a munkából. Szerencsére hamar észhez tértek és egy nap múlva a munkát megkezdtek.

Ha az autómunkások még egy néhány ilyen sztrájkot fognak rendezni, egészen biztosak lehetnek benne, hogy a szervezetüket szétmorsolják s hogy ebben az esetben a közvélemény nem velük lesz, hanem a gyárosok mellé fog fordulni.

Nem keressük, hogy a vitában melyik félnek van igaza, mert ezt a szakadást nem igazolhatja semmi és ismét hangsúlyozzuk, hogy ha a két frakció vezetői tisztán jót akarnának a munkásnak — nemcsak saját maguknak — akkor félre állnának mindkét oldalról. Mert a munkások közt érdekellentét nincs s a szakadást csak a konkon marakodó vezetők okozták.

HASONLÓAN VÉGZETES

utakon jártak San Franciscóban a hajó és rakodó munkások ismét a múlt héten, ahol két, az AFL-hez tartozó csoport hatásköri vitájából kifolyólag sztrájkoltak a munkások.

Nagy feltűnést keltett hatvan keményszén bányász sztrájkja, akik azért maradtak napokon át a bányában, mert a társaság adós egy néhány "pedával" és mert a bányászok képtelenek a pénzüket megkapni.

A nagy keményszén vállalatok évek óta üzik azt a becstelenséget, hogy a bányáik egy részét kikontraktolják felelőtlen vállalatoknak vagy egyéneknek, akiknél évente száz ezreket vesztenek munkabéreiből a munkások.

Egyébként a múlt héten — ezektől a fentírt eseményektől eltekintve — a munka frontja aránylag csendes volt. Hetvenkét olyan sztrájk volt folyamatban, amelyekben száznál több embert emeltek ki a munkából.

DICSÉRETES JÓZANSÁGOT

tanusították a Reo autógyár munkásai, akik kényerük védelmében a legszorosabb kooperációt kínálják az évek óta anyagi zavarokkal küzdő vállalatnak.

Ennek a co-operációnak az eredménye volt a múlt héten, hogy egy, az emberek által delegált munkást a vállalat igazgatósági tagjai sorába felvettek, aki részben a munkások érdekeit fogja abban képviselni, részben a vállalat képességéről informálja a munkásságot.

Két kisebb vállalat hasonlóan érdekes példáját adta a megértésnek, mert azok viszont — minden kényszerítő körülmény nélkül — maguk kérték

munkásaikat, hogy küldjenek valakit az igazgatóságba az emberek részéről, mert így remélik, hogy a félreértéseket mindig el fogják kerülni.

Michigan hirhadt sztrájk és szervezet-ellenes kormányzói javaslatát eddig nem merte tárgyalás alá venni a törvényhozás s a múlt héten a CIO-hoz tartozó szervezett ügyvédek a javaslat visszavonására kérétek nyilvánosan a kormányzót.

AZ ADÓFIZETŐK MÉG NEM

sztrájkolnak, de közel vannak hozzá, hogy a türelmük elfogyjon.

New York állam fővárosában hatezren jelentek meg a múlt héten, hogy tiltakozzanak Lehman kormányzó adójavaslatával, amely a közterhek közel hatvan millió dollárral kívánja emelni.

A kormányzó egyszerűen utalt arra, hogy a segélyterhek a WPA leépítésével megnőnek s a polgárságnak csak magasabb adók, vagy állami deficit között van választás. A tökéseknek az a része, amely folyton a szövetségi államháztartás egyensúlyát követeli az elnökötől felfigyelhet rá, hogy mi történik, ha az ellátatlanok segélyezésének a terhét az egyes államokra hárítják.

39

Tudatjuk olvasóinkkal, hogy még 39 naptárunk van. Mindenki rendelhet még, de csak azoknak küldhetünk, akiknek jut. Aki tehát a naptárra igényt tart, az legyen szíves azt azonnal megrendelni.

Indianában viszont a farmerek lázadoztak a múlt héten, mert az "üzlet" adóterheit próbálják csökkenteni és a földművesek félnek, hogy ez esetben a birtokokra nehezedő terhek fognak emelkedni.

A NÉMET NÁCIK NEW YORKI

gyűléséből fakadt országos botrány nem fog egyhamar elülni és annak a következményeit — sajnos — minden bevándorolt ember meg fogja érezni.

A német náci mozgalom vezetői jól tudják, hogy szervezkedési gyűlöletes ebben az országban, hogy kétlakosságúakat joggal tartják hazaárulónak a becstelenséges amerikai polgárok és hogy annak folytatása ezt a gyűlöletet fokozza.

Mint ahogy kétségtelenül berlini parancsra történik a munkájuk, azt abbahagyni nem merik és nem tudják és a nemzet ellenszenvét ma holnap minden bevándorolt polgár ellen kihívják.

Senki józan ember nem kívánja, hogy akár a náciaktól, akár a kommunistáktól az alkotmányban mindenki számára biztosított teljes szólásszabadságot megvonják, de erről a lehetőségről ma már komolyan beszélnek.

ANNYIT MINDENESETRE

elérnek, amit annak idején a Klu Klux Klan virágzásának a tetőfokán elért New York államban, hogy törvényekben kényszerítik majd őket a taglistájuk nyilvános közlésére, amit a tagok megköszönni nem fognak.

Mert ha a természetes és jogos bojkott aztán ellenük megindul, a vezér urakat ugyan kárpótolhatják Berlinből, de tizezreket Hitlerék állásukkal és jövedelmekkel ellátni nem fognak.

Annak idején, mikor az ola-

szok még a fasizmusért erősebben hevültek és hasonló alapon itt fasizista szervezeteiket csináltak, Mussolini gyorsan kijózanodott és letompította a mozgalmat.

Ha ezt Hitlerék nem fogják idejében megtenni, a németek olyan gyűlöletet váltanak ki maguk ellen, amelyre igazán semmi szükségük.

Fr. Coughlin-nak szintén nem sokat használt, hogy a náci gyűlés benne ünnepelte ennek a mételynek az amerikai főszentjét.

EURÓPÁBAN A SPANYOL

háború végre tényleg közel van a végéhez és vasárnap azt jelentették, hogy a "fegyverszünet" csak órák kérdése. — Állítólag angol nyomás alatt Franco a "bosszuhadjárról" és tömeges kivégzésekről lemondott és azt is garantálta, hogy idegen uralom alá a spanyolokat nem fogja helyezni.

A két és fél éve dúló polgárháború hétszázézerrel több áldozatot követelt a harcokban; hatvanezerrel teszik azoknak a számát, akiket kivégeztek vagy ledobott bombákkal megölték és kétszázézerre azokat, akik a szó szoros értelmében éhenpusztultak.

Az anyagi kárt felbecsülni nem tudják és a spanyol nemzet azt sem fogja soha megtudni, hogy mi az az eredmény, amiért ezt a szörnyű árat fizette.

E hét első napjaira volt a Franco kormány elismerése Anglia és Franciaország részéről igérve és az a legfurcsább ebben a dologban, hogy az olasz és német kormányok ezt a lépést most — ellenzik.

Azt szeretnék, hogy a polgárháború likvidálásában és a végleges spanyol kormány megszervezésében csak a fasizista kormányok adjanak Franco-nak "tanácsot."

KÉTSÉGTELEN, HOGY MOST

Európára ismét válságos napok szakadnak, hiszen Mussolini most fogja a számlát benyújtani, nemcsak Franco-nak, hanem Franciorszagnak is. Ami egyszersmint Angliát is jelenti.

A "demokrata block" el van rá készülve, hogy fizetnek. Hajlandók Franco-nak nagy összeget kölcsönözni, hogy azt ő viszont átfizesse Olaszországnak, ahol felszerelésért és "önkéntesekért" az adósságra tülhalad ezer millió lírán és hajlandók bizonyos engedményeket tenni Olaszországnak.

Ha sikerülne általános kiegyezést csinálni, adnának gyarmatot Hitlernek és nem zárkóznának el attól sem, hogy Japán kapjon valamit, természetesen ez esetben Kína bóréből.

Tisztán azon mulik, hogy lesz-e háború a közeli hetekben vagy hónapokban, hogy a diktatúrák mennyit és hol kívánnak.

HA NEM

VESZÉLYEZTETIK

a követelések az angol világhatalmat, a francia impériumot, akkor a leszámolást Európa békével megussza és akkor talán egy időre megszűnnek a "válságok".

Hogy azonban a kívánságok nem lesznek szerények, azt ezer jel mutatja.

Olaszország a kivándorolt olaszok százazreit rendeli hazra, különösen minden ántant országából és Ciano éppen most jár Varsóban, hogy a lengyeleket gyarmatok biztosításával a diktatúrák ügyének megnyerje.

A németek hetek óta újabb csapatösszevonásokat rendeznek és a háromszög harmadik partnere a múlt héten Hongkong-ot, a híres korona birtokong-ot bombázta, hogy a "demokrata block" a támadások lehetőségeit a világ minden pontján érezze. Közben Japán nagy csapatösszevonásokat rendez az orosz határon.

Ha ezek az előkészületek háborút nem hoznak, akkor a francia-angol koalíció nagyon magas árat fog a békéért fizetni.

NÉMETORSZÁG JELENLEG

másodrendű szerepet vállalt magára és inkább azzal van elfoglalva, hogy bel- és külpolitikai problémáit rendezze.

Ma már nem titok, hogy Ausztriában súlyos összeesküvések voltak és hogy ott több előkelő államhivatalnokot megölték és az sem titok, hogy Ausztriának és a Szudét vidéknek a birodalomba való kapcsolása gazdasági válságot hozott magával.

Ennek köszönheti Csehszág, hogy Berlinből új meg új igényeket jelentenek be Prágában és nem elégszenek meg azzal, hogy a csehek kötelesek legyenek hódolva. Csehszág iparának a teljes megfojtását kívánják és azt úgy vélik a leggyorsabban elérni, hogy a hírhedt német zsidó törvények bevezetését akarják ráerőszakolni a kis államra. Ez ugyanis részben alkalmat ad nekik a cseh ipar felvásárlására, részben megindítja a csehek ellen is a világ bojkottját.

Nem tagadják, hogy Csehszágban iparcikkeiknek piacot keresnek és hogy a csehekől ugyanazt követelik, amit a magyaroktól, hogy ipari állam helyett elégedjenek meg a földműveléssel és a német gyarmat sorsával.

HOGY EZ A POLITIKA

mennyire tetszik a belföldön, azt nem lehet megállapítani, de hogy a külföldön a németeket egyre erősebben utálják, azt nap-nap után észleljük.

Varsóban és Lengyelország más nagy városaiban németellenes zavargások voltak a múlt héten, Mexico egyik kiadványában egy Hapag hajót megköveztek és Magyarországon szintén nem titok, hogy mennyire szerelmesek Berlinbe.

Európa most újra fel van háborodva, mert Berlin újabb naponként egy megszábozott mennyiségű zsidó földöntutót üz ki a határan és a világ a mai gazdasági viszonyok közt ezeket a nincstelen földöntutókat kénytelen valahogy ellátni.

Annál felháborítóbb ez az újabb barbarizmus, mert hiszen még két hete sincs, mikor a német zsidóság kívándorlására nemzetközi egyezséget kínált Berlin a világnak.

A német-orosz közeledési kísérletek eddig nem jártak sikerrel, ellenben utban van egy bizottság kereskedelmi tárgyalások céljából Moszkva felé — Londonból.

ANGLIÁBAN NÉGYEZER

millió dollár újabb hitelt szavazott meg a parlament fegyverkezés céljaira a kormány és a régebben hasonló célra megszavazott összeget ez tízezer millióra emelte.

Az angol kormány, amelyet annyi oldalról szorongatnak mostanában, Palesztina kérdéséért szeretné elintézni, mielőtt egy háború kitörne. A most folyó londoni tanácskozáson azonban az arabok és zsidók közt képtelennek látszanak közös platformot találni.

Franciaországban komoly

előkészületek történnek egy háború esetére és a nemzet most már egységes, de inkább hajlandó nagy áldozatokkal lábra állítani Franco-nak a kormányát, ha annak barátságát meg lehet vásárolni. Minthogy a békéért tulnag árat fizessen a diktátoroknak.

A BALKÁN ÁNTÁNT NEM

mutatkozik hajlandónak bolgár és magyar revíziót igényelni és ez a vaktság éppen úgy meg fogja magát bosszulni, a hogy megbosszulta magát a Benes vaktsága.

A Balkán államoknak egyetlen menekvésiük lenne a német steam-roller alól, ha sürgős barátságot keresnének Lengyelországon kívül Bulgáriával és Magyarországgal, mert így utjába tudnának állni Hitlernek.

Ha azonban a magyarok semmit nem tudnak a jövőben sem remélni, igazán nem lesz rá okuk, hogy a németekkel szemben több ridegséget tanusítsanak, mint amennyi magyar szempontból feltétlenül szükséges és mint amennyi tanácsos.

Romániának az a folytonos ígéretése, hogy méltányos bánásmódot biztosít a kisebbségeknek Erdélyben, sehol, legkevésbé Magyarországon talál komoly hitlere.

LATIN-AMERIKÁBAN

csak egy puccs-kísérlet volt a múlt héten és ezuttal Peru elnökét akarták elcsapni. Az ambíciózus rivális gyorsan megölték két másik egyénnel.

A Braziliával folytatott gazdasági tanácskozásaink némi féltékenységet keltenek Dél-amerikában és Argentina a múlt héten az Egyesült Államokból importálható áruk mennyiségét drasztikusan levágta.

Mexico kormánya és a nemzetközi olajosok közt új egyezséget tárgyalnak és sokan azt hiszik, hogy március havában az amerikai kontinensnek ez a nagyon kellemetlen problémája el lesz intézve. Közben azonban Mexico kormánya hetenként újabb nagy földterületeket "sajátit ki" amerikai gazdák kezébe.

Mexico visszautasította Németországnak azt az ajánlatát, hogy hadi repülőgépekért adjon olajat cserébe, leginkább azért, mert Washington tiltakozott a terv ellen.

A TÁVOL-KELETI HARCTER

uj színteret, nagyobb arénát keres magának. A Kína elleni hadjáratot Japán lecsökkentette és a katonák százezreit szállította az orosz határra.

Hainan elfoglalása után, a mely erősen veszélyezteti Franciaország távol-keleti gyarmatait és ezek után az előkészületek után a világ aggodva figyel, hogy mi történik a náci háromszög többi sarkában.

Magában Kinában nem szerencsések a hódítással a japánok. Kína népe a leirhatatlannal kegyetlen és lelketlen hadviselést elfelejteni nem tudja és a győztes megszállókkal kooperálni senki nem kíván. Ha akad egy-egy ismertebb kínai, aki együttműködik a japán hadsereggel, azt legyilkolják, amit eddig ötvenkét előkelő tisztviselővel megtettek. A jelek szerint nagyon sok ideig nem fog Japán kollektálni a felégetett Kinában.

MAGYAR-AMERIKA

egyik shock-ot a másik után kapja a hazai hírekben és bár a Hungarista (nyilas) párt feloszlását megnyugvással fogadták, itt az az érzelme mindenkinek, hogy ez se hoz megnyugvást.

Innen tisztában látszik, hogy a nyilasok Berlin zsoldjában állanak és hogy békén

MAGYAR MOZIELŐADÁS MOUNT HOPE-ON

A "Magyar a Magyarért" és a bluefieldi magyar rádió órá javára magyar mozielőadás lesz szombaton, március 11-én, a Mount Hope, W. Va.-i Princess Theater-ben. A magyarok bevonulását, valamint "Az Új Földesur" című remek mozikepeket fogják bemutatni. Az előadás Szűcs Imre ismert bányásztestvérünk rendezésében lesz megtartva és a belépti jegyek ára 40 cent, gyermekeknek 15 cent.

A magyar képek bemutatása 11 órákor kezdődik, de akik 10 óra után mennek, azok az angol előadást is végignézhetik külön jegy megfizetése nélkül.

ezután sem fognak maradni.

Minthogy az amerikai magyarság nem is akar, nem is tud beavatkozni Magyarországi dolgába, a saját sorsára kell mihamarabb gondolni és azért ismételtük meg azt a kérdést, hogy bevárják-e, amíg nagy sebtében "új hűségilgát" kell csinálnunk?

HAJNALI MAGYAR ZENE A RÁDIÓN

Minden hónap második szerdáján, hajnali 2 óra 15 perckor (Eastern Standard Time) a bluefieldi, W. Va. WHIS rádió állomásról magyar zenét közvetítenek, mely 1410 kilocycle alatt kapható.

A műsor előadója ifj. Dobos András, a Verhovay Segély Egylet igazgatója és aki fel fogja, legyen szíves egy levelezőlapon értesíteni. Cím: — WHIS, Bluefield, W. Va.

TONY ROSE ÚJ OTTHONA

A keményszén vidéken erősen feltört Tony Rose, annak dacára, hogy most már mintegy fél millió tonna szenet termel évente, Wilkes Barre határában új házat épített, de arra mindössze 5,000 dollárt költött.

ÚJ TIPLIT CSINÁLNAK

Hazelton közelében a Hammond Coal Company új tiplit épített.

Mindig Bizalommal Fordulhat
Az Amerikai Magyar Református Egyesület
 WASHINGTON, D. C.

BÁNYAVIDÉKI OSZTÁLYAIHOZ
 ha tökéletes biztonságu életbiztosítást akar magának vagy családjá tagjainak. Beállítás 1-től 60 éves korig. A rendes biztosítás mellé baleset és 45 éves korig betegségyel biztosítás is szereshető

Kerületi szervező:
TUSAI B. MIHÁLY
 105 Maple Avenue
 Morgantown, W. Va.

POCAHONTAS, VA. Megbízottunk: 49 KOVÁCS PÁL Box 301 RED JACKET, W. VA. Megbízottunk: 75 MOSOLYÓ ISTVÁN Box 118 BARTON, O. Megbízottunk: 76 HEGEDŰS JÓZSEF Rt. No. 1. Belmont, Ohio MORGANTOWN, W. VA. Megbízottunk: 153 MOLNÁR GÉZA 413 Round St. DOBRA, W. VA. Megbízottunk: 169 VEZSPRÉMI GÉZA Box 32 Monaville, W. Va. THORPE, W. VA. Megbízottunk: 173 RADNÓCZY JÓZSEF Box 258 LYNCH, KY. Megbízottunk: 204 BARTHA GÁBOR Box 784 CAPELS, W. VA. Megbízottunk: 206 BUCKMAN SÁNDOR Box 25 FARMINGTON, W. VA. Megbízottunk: 211 BÁLINT LAJOS Box 561 BARRACKVILLE, W. VA. Megbízottunk: 212 BENDZSÁK KÁROLY Box 218 LOGAN, W. VA. Megbízottunk: 213 VEZSPRÉMI GÉZA Box 32 Monaville, W. Va. RIVESVILLE, W. VA. Megbízottunk: 222 MOLNÁR JÓZSEF Box 182	HELEN, W. VA. Megbízottunk: 248 HAJNAL JÓZSEF Box 82 Skelton, W. Va. BOOTH, W. VA. Megbízottunk: 291 SÁRKÓZI IMRÉNÉ Box 84 IDA MAY, W. VA. Megbízottunk: 296 SIKE JEREMIAS Box 146 Carolina, W. Va. WEIRTON, W. VA. Megbízottunk: 299 REHÓ ZSIGMOND Box 218 TRIADELPHIA, W. VA. Megbízottunk: 301 GÉGÉNY TAMÁS Box 181 Elm Grove, W. Va. CHATTAROY, W. VA. Megbízottunk: 304 KOCSÉL GYÖRGY P. O. GALLOWAY, W. VA. Megbízottunk: 306 VARGA JÓZSEF Box 11 MARTINS FERRY, O. Megbízottunk: 309 ANTAL GYÖRGY 19 Zane Highway SABRATON, W. VA. Megbízottunk: 316 OROSZ ANDRÁS Box 92 BOBTOWN, PA. Megbízottunk: 317 MOLNÁR JÓZSEF P. O. GLEN ROGERS, W. VA. Megbízottunk: 319 ZSIGRAY ISTVÁN Box 136 MAJESTIC, KY. Megbízottunk: 322 IFJ. KABAI JÁNOS Box 14
--	--

VALASSZA KI melyik osztály van legközelebb az ön lakóhelyéhez s lépjen érintkezésbe felvétele felől a kaluzaban feltüntetett ügykezelőnkkel, aki szívesen ad felvilágosítást

The HUNGARIAN REFORMED FEDERATION OF AMERICA

MÁTYÁS AZ ÓHAZÁBAN PRÓBÁL SZERENCSE

(Folytatás)

Sose vót úgy, hogy valahogy ne lett volna! — mondta okosan. — Józsi bátyám mi járatban van?

— Két vagón disznót viszek fel Pestre, meg két kocsi marhát. Ippog most tologatták a vasutasok, mer' hozzárugaszták a személyhez... Tésis Pestre misz?...

Mátyásba beleavagott valami. Egy gondolat, ami remek volt. Amin máris röhögött belülről. Még semmi hasznát nem vette a világon rettentő nagy hírének. Hátha most már értékesíteni tudja. Legalább is annyi hasznát veszi, hogy Sütér Józsi révén, jobbanmondva, pénzén feljut Pestre. Pesten majd csak keres magának valamit.

Egy bizonyos, hogy a falujába nem mehet. Legalább is egyideig nem. Agyonvernek. Legjobb esetben záptojással kényszerítenék visszafordulásra.

— Igen, Józsi bátyám, — mondta bosszankodással — Pestre akartam menni. Jövök, jövök, én marha, oszt már itt vagyok az állomáshoz egy kilométerre, hát akkor jut eszembe, hogy egy krajcárt sem hoztam magammal... Megnézem a kis bugyellárisomat, amiben mindig szokott lenni negyven-ötven forint, de akkor jut eszembe, hogy azt meg édesanyám vitte be adóba... Na, mondom, jól nézek ki... A nagy börtárcámat pedig otthagytam a kis Vertájm-kasszámban.

— Hhüm... — hümmögött Sütér Józsi. — Te bizony alaposan megjártad!... Pégi vissza se lehet máni menni!...

— Ez a baj — hunyorgott Mátyás — hogy nem lehet visszamenni.

— No sebai, — mondta kis idő múlva Józsi kupec — van énnálam piz... Jó vagy te nekem a pizre... Bár tartoznál vagy ötvenezer pengővel... Te pénzeszsák!...

— Nana, Józsi bátyám — szerénykedett Mátyás.

— Mennyit adjak?... Elég lesz száz pengő?...

— Ajaj, de még mennyire elég lesz... Ugyis csak két napig leszek fent Pesten, otán jövök vissza.

Sütér kigombolta a lajbiját, aztán kigombolt még egy lajbit, aztán mindjárt a harmadikra esett a sor. Ezután következett az ing. Az ing alól pedig kivett egy zacskót, a zacskóból pedig kivett egy ropogós százast. Ropogtatta, de úgy, hogy ne igen lássák.

Nem igen jó az, ha látják, hogy az emberről piz van.

Mátyás keresztbe hajtotta a százast,

megköszönte, eltette, felállt, pipára gyujtott és most úgy festett, mint azon a napon, mikor megjött Amerikából és a kálomista templom mellett álldogált nap-hosszat.

— Meg kék mán a jegyet is váltani! — mondta.

Sütér József a jótékonykodás jóleső érzéstengerében fürdött, szinte homályos vízenyőben usztak a szemei, annyira meg volt hatódva önmagától, midőn felállt ő is és imigyen nyilatkozott:

— Maradj csak, tesvir!... Majd megváltom én a jegyet is... Maradjon nálad a kerek száz... —

Nemsokára hozta a jegyeket. Két harmadikat Pestig. Az egyiket odaadta Mátyásnak:

— Nesze, ecsém!... Majd visszadod... Sokszor én is meg vagyok szorulva... Van úgy, hogy sok disznót összeveszek, oszt nem tudom kifizetni... De hát majd felkereslek, oszt a kölcsön visszajár... —

Hát az biztos... Én nem az az ember vagyok... —

Tudom, tudom... Jó seft ez a kupeckedés, csak sok pizzel jár, tudod... Sok piz kell hozzá... Bevágódhatnál hozzáam társnak... Nem gondolod, hogy jó volna az mellékesnek?... Nagy bótokat csinálhatnánk ketten... Mer, ha mink ketten összefognánk... Tyühüj... —

Hát hiszen beszélhetünk rula, Józsi bátyám... —

A kis kerekkepű Sütérnek vigyorgott az ábrázata. Mert, ha látta volna valami eneki ember, aki őt ismerte, azt hitte volna, hogy megbolondult, hogy száztizenkét pengőt adott kölcsön.

Mert emberfia még nem huzott ki Sütér József kupecből egy sovány krajcárt se, se kölcsön, se semmiképpen és semmiáron.

De Tatár Mátyás az más... Ott tegeyen az ember szivességet, ahol értelme van, ahun százszorosan visszakaphatja.

* * *

Fütyült a vonat. Az utasok beszálltak. Sütér vagonjait a vonat után ragasztották. Ők ketten beültek egy harmadik osztályos kocsi üres sarkába. Sütér az iszákából jó papramorgót vett elő, nagyokat ittak, az után falatozni kezdtek. Sütér alaposan el volt látva kolbással, szalonnával, sonkával. Mátyás magyarázkodva mondta:

— Tuggya, Józsi bátyám, olyan hirte-

len kellett jöjjöm, hogy annyi időm se

vót, hogy hozzak magammal valamit az utra... —

Sose bántson az tipeg ecsém!... Van itt minden!... Hej, Mátyás, ha mink ketten összefogunk... Mi lesz itt akkor?...

Falatoztak. Sütér disznai rőfögtek. Egy-egy bus ökör-el-bódult, mintha halotta volna Sütér jövőbe vetett reményeségének a kifakadásait. Mi lesz itt akkor?... És zakatolt a vonat Pest felé.

* * *

Mint mikor jég veri el a határt, olyan szomorúság ült rá másnap az emberekre a faluban. Szinte féltek egymástól, nem mertek egymás szemébe nézni. Titokzatosan kerülgették a tegnapi este történetét. Tatár Mátyást, Amerikát, a dollárt, a téglagyárat, részvénytársaságot. Kijózanodtak. És így józan fővel kezdték boncolgatni a dolgokat, egyelőre csak önmagukban. De érezték, hogy nem egészen igazságosan jártak el Tatár Mátyással. Nem kellett volna ki-zavarni a faluból.

Hátha mégis van dollárja? — lökte ki a szót nagybajuszu Guthy István, délen a község háza előtt. — Hátha igaza van neki, hogy a dollár Amerikában van... Bordás csóvalta a fejét:

Nem hinném, mert valamit csak hoz magával, akinek ötszáz ezer dollárja van... De igaz lelkenre mondom, hogy nem láttam én annál egy huncut krajcárt se, míg járt a jányomhoz... Bikács Gerzson szólalt meg:

Olyik ember nem nagyvölös, olyiknak meg mindig dagadt a mejje. Ha van neki egy arasz, hát olyan hosszú mutat, mint az országot. Tatár Mátyás olyan ember vót, hogy visszahuzódó ember vót. Meg hát mir mondta vóna azt, hogy olyan sok pize van?... Én aszondom, hogy be kellett volna válni, míg valójában pizt mutat. Ha pégi nem mutat, ha kislil minden, kislil a nincs, még mindig lett volna időnk kikergetni a határból... — Ez igaz!... Ez helyes!... Ez a beszéd!... — moidogatták többen. — Most máni nízhetünk a nyomába!... Nem jön az ide vissza többet!... Hanem majd másutt szórja a pizt!... Idegenbe! Idegen emberek élvezik majd!...

Kár is volt ezt így csinálni, elharmkodni!... Ennek a nip issza meg a levit! — szaporították a szót az emberek. És újra csoportosultak. Nevek repkedtek a levegőben, találgatták, hogy ki az oka Tatár Mátyás szörnyű futásának? Hogy tört ki a dollár-forradalom?... KI

volt az, aki az első kavicsot Mátyás hátába eresztette? Ki vadította meg a falut? Álljon elő!...

Bordás bíró fente a helyzetet ilyen élesre! — kiáltotta valaki közbe. — Bordás feszegette, birizgálta... Most menjen, keresse fel Tatár Mátyást, oszt alázatosan kövesse meg!...

Hová, merre menjek?... — tárta széjjel Bordás a karjait. — Ki mondja meg nekem, hogy merre vette az utját?... — Biztosan Enekre ment. Megveszi a gőzmalmot. A bíró, a törvénybíró és egy esküdt azonnal menjenek utána... Hozzák haza Tatár Mátyást, mert nagy igazságtalanság történt vele... —

Bordás Gergely hazament feldühödten: — Juliska! — kiáltotta... Juliska előbújt a tiszta szobából. Könyves volt a szeme.

Hát te mir bógysz? — Semmiért — rántotta fel a vállát a leány.

Nahát akkor!... Azonnal adjál valami falni valót, otán fogass be, mert megyek Enekre. Nagyokat nyelve hányt a falatokat befelé. Juliska nyitott rá.

Mért megy édesapám Enekre? — Semmi közöd hozzá!... Anyád hun van?

A leány csak sokára válaszolt: — Elment Tatárné asszonyhoz... — Mit keres ott Tatárnénál?... Mi? — bámult Bordás.

Én küldtem el, édesapám... hogy nem-i tudja, hogy hol van Mátyás — mondta a leány, de már akkor nagyon sirt.

Hát oszt hun van?... kapott a szón az apa. — Mert hátha nem kéne bemenni Enekre. — Ugy hallottam, hogy elbujdosott — sirta Juliska.

Megjöttek Gál Szabó Gerzsonék is. A kocsi előállt. Bebugyott hátul a pokróccal betakart ülésre. Bordás leszállt Juliskának: — Na izibe, kapj rád valamit, oszt gyere velünk. Megyünk Mátyás után.

A leánynak felragyogtak a szemei. Pár pillanat telt csak el, máris fent ült a kocsin. A kocsi kidöcögött a kapun. Este lesz, mire Enekre érnek.

De már Mátyásék rég Pestre értek Sütér Józsiával, meglehetősen bepálinkázva. Mi sem természetesebb, hogy társak lettek még a vonatban, mialatt erősen foggyott Sütérnek a pálinkája. És mentül jobban foggyott, ők annál nagyobb üzleteket bonyolítottak le sovány és kővér disznók-

ban, mindennemű marhákban. Üzletüket kiterjesztették egész Közép-Európára, sőt a tengeren is tulmentek egész Londonig, mert az anglusok nagyon szeretik a magyar marhát és magyar mangalica fajt.

Mire Ceglédre értek, pontosan ezer vagón állatot szállítottak le Európa különféle államaiba, mint "Tatár és Sütér" cég, mely cégbe Sütér adja az ést, Tatár ur pedig a dollárt. Mert ezt a mesterséget is kell ám tanulni. Amellett Sütér Józsi pénzt is ad, mert neki is van valamije. Ha nem is éppen annyi, mint Mátyásnak, aránylag, de ez a kicsi is sok.

Ceglédén kiürült a butykos. De nem azért teremtette a Jóisten az állomást, a kocsmákat, restiket, hogy emiatt meg kelene ijedni. Megmerítik azt a butykoszt akár kinek egy perc alatt. Így aztán Sütérnek is teleöntötték. Mint fáklát, lóbálva mutatta messziről a társ ur az ablakban vigyorgó Mátyásnak az üveget.

Igy aztán Ceglédől a Keletig megvásárolták a Nagymagyar Alföld összes marhaállományát és épkezláb disznait. Mire befutott a vonat a Keletibe, akkorára már a disznóállomány kettővel gyarapodott.

Ugyanis, midőn kiszálltak a vonatból, többen imigyen illették a Tatár and Company céget:

— Disznók!...

Vigan poroszkáltak a lovak Enek felé. A kocsiiban ültek Bordás bíró, Gál Szabó Gerzson és Bikács István. Bordás és Gál Szabó egymás mellett. Bikács velük szemben a pótülésen. A kocsi mellett ült Juliska és a szerelemről elmélkedett. Ő már úgy vélte, hogy dollárral és dollár nélkül is szerette Mátyást. Neki már mindegy volt a dollár, neki már csak Mátyás kellett volna maradéktalanul, térdis gombolható különös csizmájával, a kávészínű bőr kabáttal, egészséges nevetésével, a nagy marcona szép szál alakjával.

Mert a szerelem az ilyen. A szerelem dollárral vagy dollár nélkül is szerelem.

Megállt a kocsi az eneki nagy gözmalom előtt. A főmolnár éppen az ajtó előtt állott. Bordás uram, hogy ne vesztessenek sok időt, azonnal a tárgyra tért:

— Mondja, főmolnár ur! Nem látta erre felé Tatár Mátyást, az amerikást?

A főmolnár felhuzta a szemöldökét. Lisztel bevont arca olyan volt, mint nagy fehér tők, amire szemet, orrot, száját vág-nak maszkanapkor és gyertyával világítják meg belülről.

(Folytatjuk)

MAGYARORSZÁG

Irja: FAY FISHER ANDOR az Associated Hungarian Weeklies budapesti szerkesztője
Címe: Budapest — Hotel Metropole

Ruthénföldről Volisin urék igyekeznek eltávolítani mindenkit, aki nekik kellemetlen, aki nem akarja politikájukat támogatni. Aki hangot mer adni a nép igazi kívánságának, hogy Magyarországgal közösségben szeretnék életüket folytatni, az — megbűnhődik érte. Azt — jó esetben — minden indok nélkül gyorsan át teszik a határon. Rosszabb esetben pedig börtönbe vetik, ahol aztán gondolkozhat azon, miért is próbált Volisin kanonok ur politikájának útjába állni. Napról-napra jönnek a kiutasítottak. Magyarok és ruthének vegyesen. Olyanok is (fiatalabb korosztály), akik nem is beszélnek magyarul. Akik már a tizennyolcas "államfordulat" után kezdtek meg az iskolázást, akik a cseh uralom alatti iskolakönyvek-ből nem sok jót tanultak a magyarokról. És most mégis annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy a ruthén nép nem boldogulhat addig, míg nem kerül újra a magyarokkal sorsközösségbe.

Az újabb kiutasítottak között van — egy amerikai magyar család. Petró Kálmán-nak, akik amerikai életük

alatt Bethlehem, Pa.-ban lak-tak és tevékeny tagjai voltak a magyar társadalmi életnek. Petró Kálmán családjának sorsa igazi trianoni magyar sors.

Petró Kálmán

Most Husztól üldözték ki, ahol városi pénztárnok volt. Felesége Debrecenbe jött, hogy valami támogatást szerezzen életüknek újra való kezdéséhez.

Igy mondta el kálváriájukat: — Férfiam, aki valamikor

vasutas volt, végigharcolta a világháborút. 1918 szomorú telén, amikor a csehek bejöttek Csapra, géppuskatűzzel fogadta őket. Ez lett elindítója szenvedéseinek. Mert persze voltak olyanok, akik ezt besugták a cseheknek és így férjem állását elvesztette. Aztán jártuk a kálváriát a minden-napi kenyérért. Nehezen tudtuk fenntartani magunkat és így azt határoztuk férjemmel, hogy áthajózunk Amerikába, megpróbáljuk újra kezdeni az életet. Bethlehembe kerül-tünk, ott férjem gyárban dolgozott. Nagyon nehezen, de boldogan végezte munkáját, mert békeségben élhettünk, nem kellett folyton attól ret-tegnünk, hogy valaki hallga-tózik, mint utolsó éveinkben itthon kellett.

Bethlehemből kivettük részünket az ottani magyarság egyházi és társadalmi életéből mindketten. Magam is sokat tevékenykedtem magyar ügyek érdekében. Ezeknek az időknek legszebb emléke az a két fénykép, amit boldogult Endresz György és Magyar Sándor óceánrepülőktől kap-tam a mozgalombani munkám jutalmául.

Sajnos, azonban Bethle-hemből sem maradhattunk. Férjem betegeskedni kezdett, az orvosok éghajlati változást ajánlottak. Elhagytuk Ameri-kát, hazajöttünk. Itthon fér-jemnek sikerült Huszton vá-rosi pénztárnoki állást szerez-ni. Nem politizált, végezte hi-vatalt kötelességét. Négy évet töltött hivatalában, cseh főnö-keinek semmi kifogása nem nem volt ellene.

De most új fordulat kö-vetkezett. Husztból főváros lett, új urak lepték el a vá-rost és azoknak szemet szurt a magyar Petró Kálmán. Is-ten tudja ki irigyelte meg ke-nyerünket. Elég az hozzá, hogy felszólítást kaptunk: hat óra alatt tartozunk a várost elhagyni. De nemcsak a vá-rost, hanem az országot is. Képzelteti ennyi idő alatt nem sokat csomagolhattunk be holmijainkból. A rajtunk levő ruhán kívül semmit el nem hozhattunk. Mindenünk ott maradt és most itt szalad-galok, hogy férjemnek valami munkát szerezzenek. Tudom, na-gyon nehéz lesz ez, mert hi-szen annyian kerültek a mi-enkhez hasonló sorsra.

A Csap-Bethlehem-Huszt kö-

zött annyi kálváriát járt Pet-ró Kálmán és családja most már szabad magyar földön szeretné az új életet elkezdni.

Egy statisztika került a ke-zembe, amely megmutatja, hogy az ország egyes vidékein milyen szomorúan pusztul a nép, nem szaporodik a lakó-ság. Az a vidék, melynek sta-tisztikája kezembe került, nem is a legszegényebb. És nem is a zsellér és napszámos nép nem mutat szaporodást, ha-nem a jobb módban élő kis-gazda családok.

Vasvármegye cseledőmolki járás orvosának kimutatása szerint Kemencsalja néven ismert vidék 21 községében ma kevesebb a lakosság, mint volt harminc év előtt. Az utolsó évből például nyolc község né-pe egyáltalán nem szaporod-tott. Nemeskocs 7-7 (előli a születés, hátul a halálozás száma), Mesteri 7-8, Szergecs 11-15, Egyházaskesző 11-18, Csőnge 16-17, Kemencsmihály-fa 9-16, Duka 15-17, Karako 7-9.

Csekély volt a szaporodás: Izsákfa 12-9, Kemencssomjen 9-8, Köcsk 10-6, Kemencská-polna 3-1, Kemencsszentmár-ton 4-2, Magyaracsnok 25-22, Várkesző 11-9, Ostffyasszony-fa 28-26, Kenyeri 13-9, Rába-kecskéd 8-4, Egyházashetye 13-9, Borgáta 7-5, Kisomlyó 12-7, Nemeskeresztur 18-13. Nagyobb szaporodást csu-pán Jánosháza, Czellődmölki, Alsóság, Keléd, Kemencsszent-péter, Mersevát, Rábackeckéd

MÉRGES SAV A BANYAVIZBEN

Johnstown közelében le fogják zárni a St. Vincent bányát

Pennsylvania állam közegészségügyi hatósága végleges le fogja zárni Johnstown közelében a St. Vincent nevű puhaszent bányát, amely a Mt. Pleasant By-Products Coal Co. tulajdonában van.

A közegészségügyi hivatal szerint ez a bánya kén-savas vizet enged az Allegheny Ri-ver mellékágaiba és ezzel nem csak az állatéletnek csinál nagy kárt, hanem a folyó mentén levő vízvezetéknek is árt.

A mérges vizű bánya ellen és Vönöck mutatnak, mely falvakban sok a zsellér és cseléd-ember.

A megdöbbentően kevés szü-lelések következtében állt az-tán elő, hogy ma 21 község-ben kevesebb a lakosság, mint 30 év előtt.

Ezek azok a községek, melyekben csökken a lakosság száma: Alsómesteri, Boba, Csőnge, Duka, Egyházaskesző, Karako, Kemencshőgyész, Kemencsmágasi, Kemencsmihály-fa, Kemencspálfa, Kemencsszentmárton, Kisköcsk, Kisomlyó, Magyaracsnok, Nagy-köcsk, Nemeskeresztur, Nemes-kocs, Ostffyasszonyfa, Szer-gény, Tokorcs, Várkesző.

már annyi panasz érkezett az államhoz, hogy annak lezárá-sa ellen csak a tulajdonosok fog-nak tiltakozni.

A tartásdíj jövedelmező do-log, de elérésének nagyon piszkos az útja. A felkavart sár-ból mindig tapad valami az emberre.

AMERIKÁS MAGYAROK SZÁLLODÁJA BUDAPESTEN

METROPOLE

VII. RAKÓCZI UT 53
a város szívében
Telefon 1-389-50
Sürgőnycim: Metropol

160 modern szoba. — Patinásbűd-kiváló konyha. — Nagy kávéház, éttermeiben esténként a legjobb magyar cigányzene. — A Tálkört-ben jazz-band és tánc.

Ha használnak, szálljon a METROPOLE-ba
MÉRSEKELT SZOBA-ÉS PENZIÓ ÁRAK

E lap magyarországi szerkesztője: FAY FISHER ANDOR
Állandóan szállodánkban lakik. Keresse fel, ha Budapestre jön.

A NÉMA GYEREK

Van olyan magyar otthon vagy bárhol a föld kerekén, aki ne hallotta volna legalább hírét a debreceni Bika szállodának? Nincs. Mert — instálom — régi templom a debreceni öreg nagy templom, a vas-tag nyaku kálvinisták magyar Szent Péter temploma, meg volt az már akkor is, mielőtt Kálvin János született volna, de a Bika még annál is régiebb.

Azt ne mondja most valaki,

hogy miként lehetett volna kálvinista templom Kálvin születése előtt? Hát először is az újítás szelleme a derék debreceniekben megvolt már Kálvin előtt is, csak éppen nem tudtak annak olyan határozott formájú kifejezést adni, mint a nagy reformátor tette. Szélemileg tehát már Kálvin előtt reformátusok voltak a debreceniek, ami pedig a templom épületét illeti, megvolt az már korábban is, csak éppen a kálvinizmus volt azelőtt. Török Bálint, Magyarország főkapitánya és Debrecen egykoru kegyura adta azt a kálvinistáknak akkor, amikor összerugta a patkót a korabeli debreceni apatturral, aki maga is debreceni kellett legyen, olyan makacsnak bizonyult. Holott ha csak hajszálnyit enged, talán ma is a pápistáké a debreceni öreg templom.

De hát maradjunk mi csak a Bikanál és beszéljünk arról, hogy azt valamikor a múlt század utolsó évtizedében fényesen átalakították, nagy bejárót termet csináltak neki, márvánnyal rakták azt ki, kényelmes karosszékeket tettek bele, azok mellé cifra sárgarézköpcsészeket tettek, hogy ezzel is megadják a tisztességet.

Alig nyitották meg az átalakított Bika, felvonult annak

előcsarnokába Zsiros-Szabadi Mihály becsületes hentesmester, Debrecen város egyik legtekintélyesebb polgára, városi tanácsosa, a kálvinista hitközség vagyos presbitere és betelepült az egyik természetnek megfelelő karosszékebe. Széles kellett legyen a karosszéke, mert Zsiros-Szabadi Mihály uram kétszázöt kilót nyomott csizma és ruha nélkül, tehát tekintélyes terjedelmű ülőhelyre volt szüksége.

Nosza, szaladtak a pincérek Zsiros-Szabadi uram felé, csalogatták az étterembe, hívogatták a kávéházba, de nehézebb ember volt ám a derék hentes, tetszett vagy sem, oda helybe kellett neki hozni a bort, meg a vele járó savanyú vizet. Nem mertek vele kezdeni. Megtették neki ezt is.

Zsiros-Szabadi uram aztán elkezdett idegálni, köze a pipájára is rágyújtott jófajta, fiánacot nem látott dohányból és végül — mint az a pipa mellé illik, — köpni akart. Szétnézett tehát és meglátván a csillogó, pompás köpcsészeket, átfordult a másik oldalra és leköpött a márvány padlóra. Rohant ennek láttára a pincér és áttette észrevétlenül a köpcsészeket a másik oldalra.

Pár perc múlva újra köpni kellett a tekintélyes polgárnak. Hajolt is a korábbi oldalra, mikor észrevette a cifra jószágot. Nagyot nyelt, magához intette a pincért és rászólt: — Vidd el innen, öcsém, azt a cifra jószágot, mert biz Istók csuffá teszem és még beleköpök!

De még mielőtt kilyukadnék oda, hogy néma gyereknek anyja se érti a szavát, mikor a nép még a beszédek is félreérti, hogyan értene akkor a hallgatásból, hadd mesésem el, hogy megnősült egyszer az én legkedvesebb unokaöcsém valahol a Dunántúl, aztán elhozta haza a feleségét.

Jóval, szerény menyecske volt a dunántúli leány, akinek tisztelőre nagy lakomát csaptunk, az asztal fölé ültették és elébe tettük a fát, ami tele volt pompásan sült csirkével. Kinálgattuk is erősen:

— Vegyél lelkem, egyél lelkem, amit legjobban szeretsz belőle.

Be is nyult a fiatal asszonyka a táliba, kivette a csirke egyik szárnyát, amit mi ugyan sovány falatnak találtunk, de Uram Isten, ha azt szereti, akkor hadd teljék a kedve benne.

Mikor másodszor kínáltuk, akkor is csak a szárnyát vette ki a lelkem, pedig hát kevés volt azon az enniváló. Híre ment azonban a rokonság körében, hogy a Dunántúlról jött fiatal asszony a csirkének a szárnyát szereti, ennél fogva ahová csak ment, azontúl nem is várták, hanem kirakták a tányérjára. Egyszer azonban végre eljutott a saját házába, ahol nyomban csirkét sütött és nekiesett a legféhérebb melleszárnyának és elkezdte falatozni.

Odaszólt neki a fiatal férj:

— Ejnye no, lelkem, hiszen te a szárnyát szereted.

Amire kivallotta az asszonyka:

— Dehogy is szeretem, csak éppen szegyletem volna a javát kivenni.

Ezt bizony — ha így nem derült volna ki az igazság, — ma se tudná senki. Mert hiszen szóról ért az ember és itt Amerikában az a baj, hogy még arról se. Például hatalmas magyarosztá mostanság az elnök, hogy okos ország nem köti a nagy dob szájára a maga hadi titkait, még is azt követelik tőle, hogy kürtölje azt mindenki tudtára.

Ami pedig nagy hiba lenne és ha megtörténne, nem tudna benne megnyugodni kakasházi Kakas Márton.

A nemzeteknek ugyan van szükségük vezérekre, de csak olyanokra, akik a jó irányban haladnak.

POLITIKAI HÁLÓTÁRSAK

Régi és igaz közmondás, hogy a politika hálósobájában a legszemérmelenebb erkölcsötleneket, a politika ágyában a legkülönbözőbb hálótársakat találjuk.

Ahogy a választások a múlt év novemberében megestek, azonnal megkezdődött a korteskedés 1940-re, hiszen a demokratikus berendezkedésnek az a gyönyörűsége, hogy nincs pillanatnyi nyugalom a polgárnak; állandó politikai zaklatásnak van kitéve.

November után tehát a két párt elkezdett udvarlók után járkálni és ezt a közönséges és kiöregedett utcai lányokkal sokkal szemérmelenebbül csinálják.

A republikánus ellenzék kezdte meg a kampányt először, nem azért, mert az talán sokkal erkölcslenebb lenne a demokraták pártjánál, hanem azért, mert a demokraták a husos fazék mellett ülve, több idővel, pénzzel és hatalommal bírnak, hogy szerelmeket vegyenek maguknak. A republikánus párt, a kivéül olajpárt nem kendőzte el

az arcát, s nem a tisztességes polgárok közt nézett szét szérem után először.

Első lépésével lement abba a feneketlen mocsárba, amelybe a pártot az Al Smith kampány alatt lesüllyesztették és szétnevezett a délen, a Ku Klux Klan berkeiben.

Mint tudjuk, a Ku Klux Klan politikai és társadalmi hulla tizenöt éve.

Utóljára akkor árasztotta nagybör mértékben a rohadás szagát az országban, mikor a Hoover-Smith kampány alatt újja éleszteni próbálták, mikor Washingtonban kiadott Ku Klux lapot, a "Fórum"-ot a republikánusok hetenként 2 milliónyi példányban nyomatták és árasztották el az országra.

A Hoover győzelem után a republikánusoknak bűdös lett a rokonság, úgy érezték, hogy a fertőző szerelmi viszonyt a kampány alatt megfizették előre és a Klannal úgy bántak, mint a megfizetett szertől, akit kilöknék.

Azóta nem sikerült a Klant életre hívni, egész az utóbbi időig.

Most ismét hallatnak magukról, most úgy jelennek meg közöttünk, mint az öreg utcai leányok, akiket kényszerű és hosszú pihenés után megint kiengednek a kórházból, hogy újra üzletet kereshessenek az utcákon.

Titokzatos forrásokból most megint pénzt kapnak és mert Fr. Coughlinról még nem hiszi el senki sem, hogy ő is rokonságba lépett volna a Klannal — amely most a katolikusokat kitörölve az üldözöttek listájából — így az újságírók csak a — republikánus pártba tudnak gondolni.

A reakciós déli demokraták hadat üzentek nemcsak Rooseveltnek, hanem mindennek, ami reform, ami újítás és a Klan a republikánus pártnak akarja őket megnyerni.

Egy másik szerelmi viszony még több szemérmelenséggel kezdődik.

Az egész nemzet általános helyeslése közt szavazta meg az alsóház az elnöknek azt a javaslatát, hogy a szövetségi, állami, megyei és városi munkákban henyélő urak is meg legyenek adózva. Mert ez a kiváltságos osztály eddig jövedelmi adót nem fizetett.

Az érdekelt urak és hölgyek persze lobbyjaikkal Washingtonba szaladtak, s ott szövetségeseket kerestek maguknak. A kongresszus republikánus bizottsága vállalta, hogy a javaslatot el fogják blockolni, ha a köztisztviselők nagy hordája 1940-ben rájuk fog szavazni.

Itt tehát nemcsak a republikánusok az aljasak, akik tudják, hogy a kiváltságosoknak ez az osztálya becsületes játékot üz a polgárság közönséges, adófizető részével, hanem különösen aljasak a köztisztviselők, akik kővére hízhatnak a politikai dzsábokban. Aljasak pedig azért, mert nagyrésztük a demokraták kormányzat juttatta a kenyérhez vagy a husos fazékhoz.

Ugy a szövetségi, mint az állami tisztviselők nagyon nagy százalékát a hat éve tartó demokrácia uralom juttatta a dzsábokba. De az adómentesség megtarthatásáért hajlandók voltak a republikánusok ágyába feküdni.

A New Yorkban megtartott hitlerista Bund gyűlésén, ahol az elnököt szerény és kedves egyszerűséggel Rosenfeldnek nevezték, egy pap azt szavalt, hogy csak a republikánus uralom boldogíthatja ezt az országot.

Lassan tehát nem lesz rejtély az sem, hogy "führer Kuhn" honnan kapja a pénzt a Bund megszervezésére, azon az összegben kívül, amit Hit-

PAN AMERICAN TRUST COMPANY
HARBOR STATE BRANCH
Adaptation: KISS EMIL
FOURTH AVE. AT 9th ST., NEW YORK
Több mint 30 éve szolgáljuk az amerikai magyarságot
PÉNZKÜLDÉS BÁRHÓVÁ
A LEGOLCSÓBB ÁRAKON
HAJÓJEGYEK - BETÉTEK
KÖZLEKÖZŐ ÜGYEK
Ferdinánd banknál bizalommal
Member Federal Deposit Insurance Corporation

ÜZLETI ALKALOM
Magyar könyveket küldök cserébe régi pénzek, bélyegpek, háborús képek, zsebkönyvek, gyűrűk, vagy bármilyen kisebb tárgyakért. Árpád Kántor, 9822 Anderson Ave., Cleveland, Ohio.

The O. J. DOUGLAS MORTUARY
Elsőrangú Temetkezési Intézet
Kápolna — Ambulance
Wyoming St. Phone 86
Welch, W. Va.
DOUGLAS FUNERAL HOME
War, W. Va.

BRYANTS
UNIFORMS
TAILORS - CLEANERS
67 WYOMING ST.
WELCH, W. VA.
Rendelésre kitűnő ruhák belsődi vagy importált anyagból, gyapjú, serge, worsted, stb. Nagy választék \$22.50-tól \$48.00-ig három darabos álló öltönyök.
— Beszélünk magyarul —

10 FONT ÉRETT
leveles pipadobány és pipa \$1.50.
Fizessen a dohányért és a postaköltséget, mikor megkapja.
HICKORY RIDGE FARMS
FULTON, KY. Dept. M-2.

O. W. Burford & Son
A magyarság kedvelt temetkezője
14 év óta van üzletben
Vasárnap üzletének címe:
YORKVILLE, OHIO
Telefon: 20-R
Temetkező intézetének címe:
Tiltonsville, Ohio
Telefon: 20-X
Kápolnánk használatára ingyenes! Méltányos árak!

Ha összetörte...
autómobilját, ne essen kétségbe, de telefonáljon nekünk, vagy hajtassa be és mi kevés költséggel teljesen rendbehozzuk!

Richland Motor Co.
190 W. MAIN STREET
ST. CLAIRSVILLE, OHIO
Telefon: 333

27 év óta ismer bennünket a helyi és vidéki magyarság
Roy H. Gerke
Temetkezési Vállalkozó
DILLONVALE, OHIO
Telefon 69
Fiókhely: SMITHFIELD, OHIO
Telefonszám 38
Ambulance szolgálat
és olcsó árak!

MAGYARORSZÁGBA
a modern lengyel kikötőn, GDYNIAN át a
"BATORY" és "PILSUDSKI"
nevű gyors motorhajókon
Indulás New Yorkból direkt
Március 13 és 25; Április 9; Május 6 és 19;
Június 6 és 20; Július 2 és 13; Augusztus 5.
Alacsony podgyász-díjak
Amerikai polgárnak nem kell magyar vízum
JULIUS 13
A VERHOVAY
SEGÉLY EGYLET
TÁRSASUTAZÁSA
Gydniből direkt, közvetlen a hajó oldala mellől induló special expressvonat fogja vinni a Társas Utazás tagjait Budapestre, ahol ünnepélyes fogadtatásban lesz részük.
Vegyen jegyet minél előbb a helyi hajójele ügynökénél
POLISH Line
GDYNIA AMERICA LINE
NEW YORK, 32 Pearl St. PITTSBURGH, PA., Union Trust Bldg.
Chicago, ILL., 135 West Jackson Boulevard

lerék küldenek ki a mozgalom céljára.

A republikánus pártnak, igazán nem kell finnyásnak vagy kényesnek lenni, mert végre ha nemcsak elfogadta, hanem kereste és alaposan megfizette és újra megfizeti a Ku Klux Klan szerelmét, egész bátran a Bund-ot is a szerelmek közé sorolhatja; egyik nem gyalázatosabb szervezet a másiknál.

Fr. Coughlin, az uszítás másik apostola ugyan, de egész más szempontokból folytatja az uszítást, s már tavaly támogatást fogadott el republikánus forrásból, mikor az elnököt nyilvánosan butának nevezte; most nem vár az 1940-es kampányig, a maga részéről azt a republikánusok szolgálatában régen megkezdte.

Ha azonban végig nézzük és végig mustráljuk ezt a vegyes társaságot, amely egy ágyba fekteti a Bundot a köztisztviselőkkel, a katolikus rádió papot a Ku Klux Klannal, legyünk igazságosak és állapítsuk meg, hogy a politikai erkölcsatlanságra a republikánus párt nem kaphat patentot.

Mert hasonló stílikéért a demokrácia párt sem megy a szomszédba.

Ebben a pártban pár hete még kutya-macska viszony volt az elnök és a párt reakciós tagjai közt, és a kon-

gresszusban az elnök indítványainak a leszavazásában különös gyönyörűséget találtak. Néhány hete megváltozott mindez.

Ésre vették, hogy rossz politika és rossz választási eredmény lesz rájuk nézve 1940-ben, ha most marakodnak egymás közt: hirtelen megteremtették hát ismét a párt egységét.

És most minden hotstotsy, mert Glass szenátor egy gyékényen árul Roosevelt elnökkel, és liberális új dealerek összelelkedtek a Diesokkal.

És hát mondjuk Fr. Coughlin s a Klan közt igazán nincs semmivel nagyobb különbség, mint mondjuk szenátor Glass és az elnök közt.

Ilyen furcsa barátságok kötődnek, ilyen furcsa hálótársak fekszenek a politikában egymáshoz; és ha már ma folyik ez a fertőző szerkezés előttünk, mifele gyümölcsöket hozhat az a nemzetnek 1940-ben?

Mikor egy gyereket valaki a homlokán csókol meg, annak jelét adja, hogy nem szereti.

Az öslakók a nehézségeket nem törvények csinálásával próbálták megoldani.

Eladó arany-bánya

Az eladásra kínál üzlet ugyan nem tényleges aranybánya, hanem
GAS STATION, BEER GARDEN ES LUNCH ROOM

de szorgalmas és élelmes család kezében igazi aranybánya a vállalkozás. A hely a Charlestontól vezet 19-21 sz. uton van, Skeltonhoz közel és Beckleytől mástól mértföldnyire.

Érdeklődők írjanak erre a címre: Bill Tarackközy, Skelton, West Virginia.

PEDLOW KAPITÁNY ÉS
BRACK MIKLÓS
TAVASZI
SZERETETCSOMAG
akciójának indulási napja
MÁRCIUS 27
20 fontos vagy annál kisebb csomag
szállítási díja a new yorki
főraktárról a címzettig **\$3.00**
— HUSZ FONTON FELÜL MINDEN FONT 10 CENT —
Magyarországba és Csehszlovákiába küldhetők szeretetcsomagok, de Csehszlovákiába CSAKIS HASZNÁLT RUHANEMŰT küldhetők.
A szállítási díj ugyanaz, mint a magyar csomagoké
Minden csomag 25 dollárra van biztosítva teljes elvesztés esetére
A csomag 60 font körül lehet. A magyar csomagok tartalma végtelenül sokféle lehet. (de egyfelől nem sok). Tízféle használt és új ruhanemű lehet. NEM SZABAD küldeni: Dohányt, sőt, gyufát, üveggyújtót, szappant, szeszes italokat, luxuscikkeit, selem és rózsaszín virágcsokrot, bort, prémot, dísz tárgyakat, vagy olyan csomagot, ami csupán díszesnek tartalmaz. — A csomagot erős szálkba kell varrni és az itteni címzési minta szerint tálalva vagy tintacseruzával megjelmezni és vasatg kötéssel átkötöni. Ha az ön lakhelyén van gyűjtőállomás, a csomagot a szállítási díjjal átveszik és nyugtát adnak. Ahol nincs gyűjtőállomás, onnan posta vagy az American Express útján kell a csomagot a new yorki főraktárba küldeni. — Ugyanakkor címre levélben beküldendő a csomag szállítási díja is Check, Money Order vagy készpénzben (az utóbbi ajánlott levélben).
A new yorki főraktár címe: **Capt. James G. Pedlow** 1220 SECOND AVE NEW YORK CITY
Címzési Minta
A feladó címe: **Capt. J. G. Pedlow** 1220-2nd Ave, New York, N.Y.

Dr. ASA SMITH
OSTEOPATHIC ORVOS és SZEM SPECIALISTA
A Martin Drug Store felett
Hall Block Telefon: 638 Fairmont, W. Va.

R. C. JONES
TEMETKEZÉSI INTÉZETE
421 Jackson Street
FAIRMONT, WEST VIRGINIA

CIPŐJAVÍTÓ ÜZLET ELADÓ!
Teljesen felszerelve gépekkel — jó forgalom
HAZAUTAZÁS MIATT OLCSON ELADÓ
STEPHEN PANTILLI
Main St. - Box 126 Northfork, W. Va.

Kitűnő Butort Olcsó Áron!
A legszebb és legtartósabb butor a legolcsóbb árban.
KITŰNŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
Óriási választék. — A magyarok kedvelt üzlete
Temetkezési Intézet
MacNEELY FURNITURE CO.
MAN, WEST VIRGINIA

Magyarok Kedvenc Butorüzlete

• MODERN BUTORT
• WESTINGHOUSE REFRIGERATOR
• MAYTAG MOSÓ ÉS VASALÓ GÉPET
• PHILCO és MAJESTIC RADIÓT

OLCSÓ ÁRBAK KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL
B. & L. FURNITURE CO.
árusít
180—182 East Second Avenue
WILLIAMSON, W. VA.

A Mayer üzlete M. Beinhorn tulajdonos

THE KANAWHA VALLEY BANK
CHARLESTON, W. VA.

A Federal Reserve System és a Federal Deposit Insurance Corporation tagja. West Virginia állam egyedüli bankja, mely tökéletes Külföldi Osztályt tart fenn.
PÉNZKÜLDÉS dollárban, vagy bármely más pénznemben a legmegtérültebb árfolyamon.
HAJÓJEGYEK minden vonalra.
KÖZLEKÖZŐ ÜGYEK szakszerű intézése.

CSANADY PÉTER
Külföldi Osztályvezető.

LEVELES LÁDA

(Ebben a rovatban ezentúl közölni fogjuk azokat a leveleket, amelyek olvasóink közérdekű ügyekben írnak a szerkesztőhöz. — Hosszabb leveleket megválaszoljuk, de soha nem megválaszolatlanul. — Névtelenül bérkező levelet nem közölünk, de kíváncsi levélíró nevét meghallgatjuk.)

Azt hiszem, hogy ha az angol lapunkat nem tudtuk megtartani, legalább ilyen időben, mint most a kontrakt előtt és a Progressive fajtók alatt legalább egy angol cikk elkelne egy héten az újságba. Az angol bányászok is tudják, hogy a mi lapunk egyik szervezetet sem pénzért szolgálja, tehát szívesen olvassák.

Hudák József, Lord, Md.

I think your friendly advise to the coal miners was to the point. If miners will start to fight among themselves, Lord help the poor coal miners.

Frank Marcum,
Pond Creek, Ky.

Sajnos, hogy annyiféle van "magyar a magyarért" mozgalom, ha ezt az Amerikai Magyar Szövetség rendezte volna, akkor már le lenne bonyolítva és tudnánk, hogy mennyit adott a koldusbotra jutott amerikai magyarság.

Kádár Ferenc, Maton, Ill.

Bizony szomorú jubileuma lesz a Bányászlapnak, nemcsak azért, mert nincs az újság a bányavidéken, hanem azért is, mert rossz világ jár ránk. Mégis azt hiszem, hogy ebben az évben a nyáron bányásznapokat kellene rendezni mindenfelé és a szerkesztőt meghívni. Némelyikünk nem is ismeri, némelyikünk husz éve nem látta. Jó néha találkozni az emberekkel.

Vince Károly, Scranton, Pa.

Nagyon sajnós a lapokban olvasni, hogy az óhazában egymás útik az emberek ahelyett, hogy a földet osztanak fel végre. Olyan öröm volt, hogy egy millió magyar testvér vizsgátért, most meg másfél milliót ki akarnak üldözni. De mi haszna le az abból a szegény falusi zselérnek?

Sipos József, Kooper, W. Va.

Szeretnénk megint olyasmit olvasni, mint a Vadnyugat meg a Chisholm Trail voltak, mert azokból többet tanultunk, mint az összes többi magyar újságból.

Szabó Lajosné, Athens, Ohio.

Ha most már csak amerikai polgár dolgozhatik a WPA-n, akkor aki nem polgár, az éhen pusztuljon, vagy a rivernek szaladjon? Most minket itt lettek egynehányat, tessék megírni, hogy mit csináljunk?

Kormos Zoltán,
Springfield, Ohio.

Nem lesz itt egységes amerikai magyarság soha, mert a napilapok mindig ellene voltak minden mozgalmának, a mit nem azok csináltak, ha meg az egyik csinálta, biztosan ellene fordult a másik. Egyik azért nincs benne, mert a másik benne van és a nagyobb száju emberek mind ellenségei minden megmozdulásnak, amit nem ők kezdenek. Látom, hogy itt-ott meny nyire hánytorgatják, hogy az Amerikai Magyar Szövetséget kik csinálták meg. Hát azok az urak mért nem csinálták? Néki tilos volt hozzáfogni? Akik kívül szájkodnak, azokra nem kellene soha hallgatni, akkor előbbre jutnának azok, akik belül dolgoznak.

Virág József, The Plains, O.

NYUGTÁZÁS

A múlt héten a következő testvérek küldtek pénzt a maguk vagy mások előfizetésére: Steve Iski, Philippi; Joseph Érsek, Adena; John Kovács, St. Clairsville; John Szakács, E. Chicago; Andy Szakács, Dillonvale; W. Brauner, Roselin; Joe Bodor, St. Paul; Alex Veszprémi, Monaville; Alex Nagy, Farmington; Beny Hadar, McKeesport; Joseph Bial, Christopher; Joseph Jacsó, Philadelphia; Andrew Nagy, So. Bend; Péter Kosztó, Philipsburg; John Kabai, Majestis; John Bodish, Grenada; J. Bárczy, Lemont Furnace; Joe Varga, Galloway; Lad. Lázár, Gary; Frank Váci, Worden; Jolán Bencze, Pittsburgh; Jos. Takács, Masontown; Jos. Csőke, Kent; Alex Mulik, Clune.

Hálás köszönet, testvérek.

AZ ÚJ BANYAÜGYI MINISZTER

Pennsylvania új bányáügyi minisztere Ira Thomas politikus lett, akinek semmi gyakorlata vagy tudása nincs a szén körül.

A PROGRESSZIVEK ÚJ TISZTIKARA

Mikor a nagy szakadás történt Illinoisban, amelynek végeredménye a haladó csoport elszakadása volt John L. Lewis ciki ura alá, akkor a progresszív gondolkodású emberek igen nagy súlyt fektettek arra, hogy a demokratikus elveket fenntartsák az új szervezetben.

Az alulakáskor átlátták azt a nagy hátrányt, ami abban rejlik, hogy a UMWA főemberei állandósulhatnak a hivatalban és ezért bevették az alapszabályokba azt, hogy egy ember kétszer egymásután nem lehet se központi elnök, se alelnök, se pénztáros vagy titkár.

Ez az okos intézkedés lehetővé teszi azt, hogy a progresszív csoport tagjainak állandóan új és új vezetői legyenek, a hatalmat tehát senki se ragadhatja magához és nem lehet belőle mesterséges kortefogások árán olyan cár, mint a UMWA elnöke: John L. Lewis.

Joe Ozanic, John H. Fancher és Claude W. Percy vizsgáztatták a bányába és nem vezetik többé a központi irodát, hanem becsületes szénfejtéssel keresik kenyerüket, a mi teljes bizalmat ad a tagoknak.

Dave Reed bányász lett a központ új elnöke. Egy egyszerű bányász, aki az utolsó

pillanatig dolgozott a bányában és onnan vonult be az elnöki székbe. Reed azonban nem tagadja azt, hogy a magas állásra már évek óta készült és ezért az esti órákban öreg fejével iskolába járt, hogy kellő képzettséget szerezzen és megfeleljen munkakörének. Ugyanilyen két ember került Reed mellé akkor, amikor alelnök George Ritchie és titkár-pénztáros Earl Evans lett. Mindketten jóra való bányászok, akiknek kérés ugyan a tenyerük az állandó munkától, de akik annál jobban tudják azt, hogy mi a bányász baja és hogy kell azon javítani.

A progresszívek nem tartottak ünnepélyes beavatási ceremóniát. Este hat órákor az új tisztikar átvette a dolgot a régiektől, akik megígérték, hogy naponta belátogatnak az irodába és segíteni fogják legjobb erejükkel az utódaikat addig, amíg arra szükség van.

Érdekesebben cserélt helyet a két elnök, a régi és az új. Dave Reed átadta a maga bányamunkáját Ozanicnak, aki így egyetlen percére se maradt kenyér nélkül, mert rögtön levonulhatott a bányába és ott folytathatta, ahol az új elnök abbahagyta. A bányásztársak még csak nem is tréfálkoztak Ozanic felett, mert nyom-

ban megmutatta, hogy igazi hivatásából semmit se felelt el és az elnöki tisztség viselése közben nem puhult el.

Az új tisztikar egyébként Gillespie városba nyomban összehívta azt a bizottságot, amelynek feadata az új bér-szerződés feltételeinek megvitatása. Az új szerződésbe csak az foglalható, amit a 96 tagú bizottság elhatároz és bár a tisztikar jelen van a tárgyalásokon, annak menetébe bele nem szólhat. Később azután nem is térhet el az auktól a feltételektől, amelyeket a bérbizottság irt elő. Így a tagok maguk határozzák meg azt, hogy milyen feltételek mellett hajlandók két évig dolgozni és felülről nem lehet a központnak ebben az irányban nyomást gyakorolni rájuk.

A központi elnökség egyébként elhatározta, hogy a korábbi robbantások ügyében két évi börtönrre ítél harmincnál több tag ügyét a legfelsőbb bíróság színe elé felebezi és annak költségeit saját-maga fogja viselni.

Ezt a fellebbezést már be is adták és ennek első hatása az lett, hogy valamennyi elítélit szabadlábban marad addig, amíg a Supreme Court ki fogja mondani ebben a nehéz ügyben az utolsó szót, ami június elejére várható.

Szerkesztői Üzenetek

KABANCZ JÁNOS. — Köszönet, átkönyveltük.

MINDENKINEK, MINDENHOL. — Aki hátralékban van, legyen szíves fizetni.

TAKÁCS JÓZSEF. — Utasítás szerint könyveltük. Szíves üdvözlét.

MULIK SÁNDOR. — Ugy cselekedtünk, testvér.

NAGY JÓZSEF. — Köszönet, utasítás szerint könyveltük. — A magyar pengő ára az utóbbi időben állandóan változik. Kilevél és tizenhat dollár közt hullámzott egymás

— Horace Bixby, Jonathan Bixby, Aaron Bixby, és Peter Bixby.

Feltűnt ez a négy név Lincolnak. Utána járt a dolognak és megtudta, hogy a négy elesett katonája testvér volt, valamennyi egy övegygyászosa. És mikor ezt megtudta Lincoln Ábrahám, akkor tollat ragadott és olyan részvétellel levelet írt saját kezével a bánatos sorsu anyának, amelynek olvastára ma is kicsordul a könny minden érző szívű ember szeméből.

Ezt a levelet egyébként Theodor Roosevelt elnöknek idején a törvényhozás megvásárolta ötezer dollárért és őrizteti örök időkre.

A nagy emlékünnap során vártuk, hogy mikor fog valaki Lincoln Ábrahám szívéről meg emlékezni. Vártuk... vártuk... de hiába vártuk.

Mi, akik egyszerű bevándorlói vagyunk ennek az országnak, hadd emlékezhessünk Lincoln jószágos szívére.

MacDONALD DRUG COMPANY, Inc.

'A MUNKÁS EMBEREK ÜZLETE'
Phone 43 Mt. Hope, W. Va.

JÓRAVALÓ

50—55 év körüli övegy asszonyt keresek, aki mellettem nyugodt, békés, jó otthon találja. En 58 éves vagyok. Leveleket erre a címre kérek: John Kovács, Wolfe, W. Va.

A. B. KOON Granite Works

408 Monroe Street

FAIRMONT, W. VA.

SIRKÖVEK ÉS FEJFÁK

EGYLETI KALAUZOK

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET

482. FIÓKJA, WHITESVILLE, W. VA.

Gyűléseit tartja minden harmadik hónap második vasárnapján délután 2 órákor Red Dragonban, az iskola épületben.

Elnök Farnes Géza. Jegyző idős Lengyel István. Titkár pénztárnok Louis Gail, Box 7, Red Dragon, W. Va. Kerületi delegátus Domokos Mózes. Beteglátozó Prenter idős Kun Mihály és Farkas József. Whitesville-on annak környékén beteglátozókat esetenként a titkár jelöl ki.

A BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG 436. OSZTÁLYA, TILTONSVILLE, OHIO.

Gyűléseit tartja minden hónap 3-ik vasárnapján a Pásztor János helyiségében délután 2 órákor.

Elnök Lukács János. Alelnök Kopasz Ferenc. Jegyző és ügykezelő pénztárnok Pásztor János, kihez minden, az egyletet érkező levél küldendő, címe Box 152, Tiltonsville, Ohio. Elnökörk Pásztor Paul és Krajnyák Ferenc. Beteglátozó szükség esetén az elnök vagy a jegyző nevez ki. Kérjük Tiltonsville és környéke magyarságát, lépjenek be egyletünkbe minél számokban.

A MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG 87-IK OSZTÁLYA MONAVILLE, W. VA.

Elnök Lukács Gábor. Titkár-pénztárnok Lukács Gyula, címe: Box 41, Monaville, W. Va. kinek címére küldendő a fiókot érkező pénzügyi levelek és levelek. A beteg tagok látogatására a titkár-pénztárnok nevez ki esetről-esetre beteglátozókat, akik kötelessége a tagoknak.

Gyűléseit tartja minden negyed-évesben Frank Varga helyiségében, Logan, W. Va.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET

248. FIÓKJA, MONAVILLE, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján délután 2 órákor Loganban a Frank Varga helyiségében. Elnök Wagner András. Alelnök Ifj. Birinyi János. Titkár-pénztárnok Vizi János, címe Box 95, Monaville, W. Va. Jegyző és ellenőr Kish András. Számvizsgálók: Farkas Gábor és Ifj. Birinyi János. Zászlótartókat és beteglátozókat a titkár-pénztárnok esetenként nevez ki.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET

343-IK OSZTÁLYA

80. WILLIAMSON, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hó 15-ike utáni vasárnapon a színesek iskolájában, New Camp, Ky. Elnök Sítu István. Alelnök Junger György. Titkár Hegedűs János, címe: Box 951, Williamson, W. Va. kinek címére minden levél és money order küldendő. Pénztárnok Kish Ambrus. Számvizsgálók: Dóka András, Sítu József. Helyi beteglátozó Id. Dóka István. Vidéki beteglátozó Tóthfalusi István.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET

23. FIÓKJA, POCAHONTAS, VA.

Elnök Nagy Gáspár. Alelnök Id. Barbas István. Ügykezelő titkár Ifj. Dobos András. Ellenőr Mihalina Ferenc. Beteglátozó: Kozma Antal, Barbas István, Erdy József, aki ajtóór is. Zászlótartókat időről-időre az elnök nevezi ki. Kerületi delegátus Ifj. Dobos András. Aki érdeklődik az egylet iránt és szeretne beállni, annak minden felvilágosítást készséggel megad a fiók titkára, Ifj. Dobos András. Box 914, Pocahontas, Va.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET

32-IK OSZTÁLYA, GARY, W. VA.

Elnök Kovács Gyula. Alelnök Dudas Pál. Ügykezelő és kerületi delegátus Magyar József. Pót-ügykezelő és pót-delegátus Róth György. Beteglátozóként kirendelhető minden tag és zászlótartókat az elnök nevez ki, mikor szükséges. Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján délután 2 órákor a Gary gyűlésteremben. Ügykezelő címe: Joseph Magyar, Box 348, Gary, W. Va.

BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG

373-IK OSZTÁLYA, LOGAN, W. VA.

Elnök Veszprémi Sándor. Alelnök Papp György. Ügykezelő-pénztárnok Frank Varga, címe 525 Dinges St., Box 651, Logan, W. Va. Jegyző Wagner András. Ellenőr László Ferenc. A beteglátozás kötelessége az osztály minden tagjának.

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján délután 2 órákor a Frank Varga gyűlésteremben. — Kérjük a logani és környékbeli magyarságot, hogy lépjenek be tagul minél többben a Bridgeporti Szövetségbe. Jelentkezni lehet a gyűlések alkalmával a gyűlésteremben, vagy bármikor a titkárnál.

AZ AMERIKAI MAGYAR REFORMÁTUS EGYESÜLET

173. OSZTÁLYA, THORPE, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hó második vasárnapján délután 2 órákor a titkár lakásán, Thorpe, W. Va.

Elnök Szénás József. Pénztárnok Kepes József. Titkár-ügykezelő Radnóci József, kinek címe: Box 351, Thorpe, W. Va. és akinek címére küldendő a fiókat érkező pénzügyi levelek és levelek. A beteg tagok látogatására vonatkozólag a titkár intézkedik, de minden tagnak kötelessége feleltük örökölni.

A CONGOI ELSŐ RÁKÓCZI FERENC BANYÁSZ BETEG. EGYLET

Alakult 1884 Január hó 11-én

Székhelye: Congo, Ohio Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján a Ref. Templom alatti iskolában, Drakes, Ohio. Diezelnök Bucskó András. Elnök Titka János. Alelnök Rezes János. Pénztárnok Haralyda János. Jegyző Titka Péter, kihez minden, az egyletet érkező levél küldendő, címe: Route 1, Corning, O. Pénztári titkár Kocsis István, Ellenőr Tóth V. István. Naplóvezető Varga András. Hármas bizottsági tagok: Pallai János, Bodnár János, Mór János. Beteglátozó: Congon Horváth Sándor; Drakesen Lukács András. Zászlótartók: Titka Sándor, Dudas Péter. Teremőr Lukács András. Egyleti orvos Dr. James Miller. — Hivatalos lap Magyar Bányászlap.

KÉPVISELŐINK

WEST VIRGINIA

Balázs János, Berwind, W. Va. Brenner János, Mallory, W. Va. Domokos Mózes, Prenter, W. Va. Engel László, Keystone, W. Va. Kiss Antal, Clarksburg, Dawmont, Wendel, Meadow-Brook, W. Va. Kish András, Brady, Booth, Everettsville, Rivesville, Lowesville, National, W. Va.

Kocsai György, Chattaroy, W. Va. Kotroczo L. György, Welch, W. Va. Kreidler István, Morgantown és vidéke.

Kumi János, Premier, W. Va. Lányi József, Red Dragon, W. Va. Lázár László, Elbert, Filbert, Gary, Thorpe, W. Va.

Magyar András, Skelton, W. Va. Moizer János, McMechen, W. Va. Opoczki György, Lobata, W. Va. Pálfalvi E. Dénes, Colliers, W. Va. Pongrácz József, Nellis, W. Va. Sítu István, Williamson, W. Va. Tóth András, Fairmont, Barrackville, Grant Town, Baxter, W. Va.

Veszprémi Sándor és Dániel Logan megye egész területére.

PENNSYLVANIA

Julius Bakos, La Belle, Pa. Barcal János, Lemont Furnace, Pa. Bartók János, Twin Rocks, Pa. Bizman Béla, Springdale, Cheswick, Pa.

Bódis Géza, Yatesboro, Pa. Bozsnayk József, Rossiter, Pa. Csányi József, Kent, China, Pa. Csatary Ferenc, Balford, Pa. Csordás István, Hellwood, Pa. Darnay József, Frederickstown és Vestaburg, Pa.

Deák Mihály, Renton, Pa. Eperjessy István, Johnstown, Pa. Gézy Sándor, McAdoo, Pa. Fekete József, Kingston, Pa. Gyürke Mihály, Nanty Glo és Nettleton, Pa.

Ifj. Hadar Béni, McKeesport, Pa. Kall Antal, Bottown, Pa. Király György, Russellton, Pa. Lukács János, Gallitzin, Pa. Mézár Sándor, New Salem, Pa. Molnár András, Greensboro, Pa. Molnár András, Van Meter, Pa. Nagy József, Marshall, Pa. Oroz József, Richwood, Pa. Oroz Kálmán, Kulpmont, Mt. Carmel, Shamokin, Keiser, Pa.

Péter János, Portage, Puritan és Cassandra, Pa. Sebestyén Vince, Lucerne Mines, Pa. Sipos Gyula, Homer City, Pa. Sütő János, Windber, Pa.

Szabó János, Farrell, Sharpsville, Sharon, Mercer, W. Middlesex, Pa. Szanyi János, Brownsville, Pa. Szilgyártó Imre, Storeystown, Pa. és az állam egész területén.

Tóth Károly, Stuba, Pa. Virág Gábor, Avelia, Cuddy, Morgan, Pa.

Varga István, Latrobe, Pa. Toczky Mihály, Scalp Level, Pa.

OHIO

Érsek József, Adena, Dillonvale, O. Bolyki János, Toledo, O. Pásztor János, Tiltonsville, Rayland, Smithfield, Yorkville, O.

Kovács János, St. Clairsville, O. Kovács Ferenc, Murray City, O. Molnár József, Glouster, O. Rezer János, Corning, Congo, O. Rimár András, Warren, O. Tótván Pál, Maynard, O.

ILLINOIS

Arvai András, Zeigler, Ill. Fűrjes Ágoston, Orient, Ill. Gál Lajos, Harrisburg, Ill. Roncs Péter, Devon, Ill. Tóbiás János, Valler, Ill.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

KENTUCKY

Kabai János, Majestic, Ky. Tárkányi Gábor, Beauty, Ky. Szoreik József, Lynch, Ky.

NEW JERSEY

Paul András, Carteret, N. J. Dzsupsán Mihály, 94 Bulaski Ave, Carteret, N. J.

INDIANA

Nagy Lajos, Gary és Hammond, Ind. Simon Sándor, Hicknell, Ind. Tódr Mihály, So. Bend, Ind.

VIRGINIA

Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va. Bodor József, St. Paul, Va.

ELADÓ FARMOK

Eladó 411 akeros farm New York államban, Lyons Falls mellett. Szép magas terület, minden gazdálkodásra alkalmas, a földje elsőrendű. Fél áron megvehető. Bővebbet a tulajdonosnál, Joe. Barna, Box 214, Raritan, N. J.

HIRDESSZEN LAPUNKBAN

LINDAMOOD FUNERAL HOME

TEMETÉSENDEZŐ ÉS BALZSAMOZÓ

MOUNT HOPE, W. VA.

Telefon éjjel és nappal 38

ÁRAINK A LEHETŐ LEGMÉLTÁNYOSABBAK

Szolgáltatunk a legkényesebb igényeket is kielégítő

BETEGSZALLITÁSI SZOLGÁLAT

HALLGASSA

MINDEN SZOMBAT D. U. 5 ÓRAKOR

A BLUEFIELD, W. VA.

WHIS Rádió-Állomást

amely ebben az időben Dobos András rendezésében

MAGYAR PROGRAMOT AD

TÁMOGASSA

minden jó magyar est a rádió órát, hogy a magyar zene,

a magyar szó el ne némúljon a déli szénmezőkön.